

Haile Selassie na obisku
v Avstriji

Dunaj je bil v ponedeljek in torek ves v znamenju obiska etiopskega cesarja Haile Selassiea. V odsotnosti zveznega kanclerja so gosta pričakali vicekancler dr. Schärff, zunanji minister ing. Figl, državni sekretar dr. Kreisky, dunajski župan Jonas in druge osebnosti. Slavnostnega koncerta, na katerega je vabil zvezni prezident dr. Körner, so se v počastitev visokega gosta in njegovega spremstva udeležili člani vlade in mnogi drugi predstavniki javnega življenja. Haile Selassie si je med svojim obiskom ogledal različne ustanove in znamenitosti avstrijske metropole: nacionalno biblioteko, obe zakladnici v dvorni palači, Schönbrunn ter dunajsko okolico. S posebnim zanimanjem se je seznanil tudi z ureditvijo in življenjem v posebnem otroškem vrtcu za telesno pohabljenе otroke. V navzočnosti zveznega prezidenta in vicekanclerja so izročili etiopskemu cesarju mnogo osebnih daril ter darila za njegovo deželo.

Iz Dunaja se je Haile Selassie odpeljal s posebnim vlakom preko Linza, Salzburga, Innsbrucka in Dornbirna v Zürich.

Parlament je razpravljal o velikovškem
spomeniku

Med specialno proračunsko razpravo o zunanjih zadevah je, kakor poročajo večerašnji listi, socialistični poslanec dr. Korref omenil, da je koroški deželni glavar Wedenig dobil navodilo, naj da ponovno postaviti velikovski spomenik, ki so ga pred letom neodgovorni elementi uničili. Iz poročil je razvidno, da je navodilo dal »Urad zveznega kanclerja — zunanje zadeve« in da je deželni glavar Wedenig v nekem pismu zunanjem ministru Figlu nedavno izjavil, da so pobude njegovega urada upoštevanja vredne in za pozdraviti ter da je odprto samo še vprašanje finansiranja ponovne postavitve spomenika. Dalje je razvidno iz poročil, da je bilo

dano navodilo z izrecno pripombo, da bi se moralo to zgoditi v interesu dobroso-sedskih odnosov z Jugoslavijo.

Tako pozitivno kot je dejstvo, da se avstrijske državne oblasti zavedajo, da je treba popraviti škodo — moralno in gmotno —, ki so jo povzročili neonacistični elementi z razstrelitvijo velikovskega spomenika padlim za svobodo v borbi proti fašizmu, tako nerazumljivo žalostno in klavarno je sedanje izmikanje obeh strani pred »odgovornostjo« za dano — res pozdravljanja vredno — navodilo, ko v javnosti eni »dolžijo« OVP-jevske ministrstvo, na drugi strani pa zunanji minister Figl zatrjuje, da on navodila ni dal, marveč samo »Urad zveznega kanclerja — zunanje zadeve«.

Indija pričakuje obisk predsednika Jugoslavije

Indija se pripravlja na svečan sprejem predsednika Jugoslavije maršala Tita, ki bo, kot je bilo te dni objavljeno, prispel tja 16. decembra na uradni obisk, ki bo trajal osemnajst dni. Predsednik Tito je že odpotoval minuli ponedeljek z ladjo Galeb preko Reke. Na poti v Indijo in Burmo ga spremljajo podpredsednik izvršnega sveta FLRJ Aleksander Ranković, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, predsednik izvršnega sveta LR Srbije Veselinov, podpredsednik izvršnega sveta LR Hrvatske Krajačić in drugi vidni jugoslovanski predstavniki.

Iz New Delhija poročajo, da bo obisk maršala Tita v Indiji spremljan s častmi, kot jih doslej v tej deželi še niso izkazali nobenemu tujemu gostu. V zgodovini neodvisne Indije bo maršal Tito prvi predsednik evropske države, ki bo obiskal to deželo. Visokega gosta bodo sprejeli najvišji državni in politični predstavniki Indije, stanoval pa bo v New Delhiju v enem izmed največjih poslopij na svetu, v palači predsednika indijske republike, njegovemu spremstvu pa bo na razpolago druga največja palača v Delhiju, ki je hkrati ena najlepših v vsej Indiji. Med svojim bivanjem v Indiji bo maršal Tito obiskal industrijska središča ter zgodovinsko in kulturno pomembna mesta. Poseben del programa bodo obsegali politični razgovori, indijski parlamentarni krogi pa pričakujejo, da bo Tito obiskal tudi indijski parlament in da bo imel govor na skupnem zasedanju obeh domov.

Indijski ministrski predsednik Nehru je v posebnem intervjuju dopisniku beograjske »Borbe« poudaril, da vsa Indija željno pričakuje predsednika Tita in da mu bo ob prihodu izkazala vse znake toplih prijateljskih čustev. Pri tem je Nehru izjavil, da je treba temelje prijateljstva med Indijo in Jugoslavijo iskati v povojnem razvoju Jugoslavije, v socialistični graditvi gospodarstva in v vdanosti Jugoslavije stvari mirnega sodelovanja med narodi. Nehru je nadalje dejal, da bo medsebojno spoznavanje pripomoglo k poglobitvi prijateljskih stikov med obema deželama. Poudaril pa je tudi, da je prijateljstvo razen tega, da je pomembno za Indijo in Jugoslavijo,

Churchill — osemdesetletnik

Britanski ministrski predsednik Winston Churchill je zadnjega novembra obhajal svoj 80. rojstni dan. Ob tej priložnosti mu je vodja laburistične opozicije Attlee izrekel čestitke britanskega parlamenta in orisal njegovo 54 letno parlamentarno kariero. Časopisi poročajo, da je jubilat sprejel nad 200.000 daril, v fond, ki so ga ustanovili za njegovo osemdesetletnico in ki ga bo Churchill verjetno naklonil v dobrodne namene, pa se je steklo nad 100.000 funtov šterlingov.

Britanskega premierja je počastila tudi avstrijska vlada z brzogovornimi čestitkami.

»Evropska« varnostna konferenca
v Moskvi

Minuli ponedeljek se je v Moskvi začela »evropska« varnostna konferenca, na katero je sovjetski zunanji minister Molotov prvotno povabil 23 evropskih držav. Razen držav sovjetskega bloka (Sovjetske zveze, Poljske, Madžarske, Romunije, Bolgarije, Albanije in Vzhodne Nemčije), ki sedaj sodelujejo na konferenci, so vse ostale svojo udeležbo odpovedale. Odgovor zapadnih velesil je dospel tik pred začetkom konference in v glavnem navaja, da njihovo sodelovanje na taki konferenci pred ratifikacijo pariških sklepov ni mogoče in da je pred sklicanjem take konference nujno treba priti do sporazumov v najvažnejših vprašanjih, med drugim tudi o končni sklenitvi avstrijske državne pogodbe. V odklonilnem odgovoru avstrijske zvezne vlade je poudarjeno, da bi Avstrija lahko sodelovala na tej konferenci le, če bi se je udeležile vsaj še tiste sile, ki še vedno držijo svoje zasedbene sile v deželi.

Kakor je iz dosedanjega poteka moskovske konference razvidno, snujejo tam neki vojaški protitež proti pariškemu sklepu in Atlantskem paktu. Baje pa so satelitske države proti oborožitvi Vzhodne Nemčije (očividno po višjih navodilih, da tako demonstrirajo proti nemški oborožitvi sploh).

še posebno važno kot dokaz, da je možno sožitje, prijateljstvo in sodelovanje med dvema zemljepisno oddaljenima deželama z različnim družbenim in političnim redom.

Pri nemških deželno zborskih volitvah
so napredovali socialisti

Na Bavarskem in v Hessenu, dveh najpomembnejših zveznih deželah Zapadne Nemčije, so bile minulo nedeljo volitve v deželne zbore. Napram lanskim splošnim volitvam v nemški Bundestag so pokazale močne glasovne pridobitve socialdemokratske stranke v bistvu na škodo glavnega nasprotnika, Adenauerjeve CDU. V Hessenu na primer je bilo okoli 200.000 socialističnih glasov več, dočim je Adenauerjeva Krščanska demokratska unija zgubila 240.000 glasov. S tem so socialisti svoj delež povečali od prej 33.7% na sedaj 42.6%, kljub temu pa zaradi volilne geometrije nimajo več absolutne večine v deželnem zboru. Poslanska mesta bodo v bodoče razdeljena takole: SPD 44, CDU 24, FDP (liberalna stranka) 21 in BHE (stranka beguncev) 7.

Na Bavarskem, kjer so socialisti povečali svoj delež na glasovih od 23.3% pri

lanskih volitvah v Bundestag na 28.1% pri tokratnih volitvah, so se prekosili celo napram zadnjim deželnozborskim volitvam, pri katerih so dosegli 28%. Krščanska socialni uniji (tako se Adenauerjeva stranka imenuje na Bavarskem) je tu uspelo ostati najmočnejša stranka. (Kljub temu je padla od prej 47.9% na sedaj 38%). Nekoliko uspela je na Bavarskem tudi KPD, ki je povečala svoj delež od 1.6% glasov lani in 1.9% pri zadnjih deželnozborskih volitvah na sedaj 2.1%. V bavarskem deželnem zboru bodo odslej zastopane SPD po 61 poslancih, CSU po 83, Bavarska stranka po 28, BHE po 19 in FDP po 13 poslancih.

Zlasti je pomemben socialistični uspeh zato, ker je v volilni propagandi šlo za ali proti Adenauerjevi politiki glede oborožitve in glede Posarja, ki ji, kakor znano, socialisti nasprotujejo.

Kanclejev obisk v ZDA

Po svojem uradnem obisku v Washingtonu in po razgovorih z ameriškimi državniki se je avstrijski zvezni kancler ing. Raab podal na krožno potovanje po Združenih državah. Najprej se je ustavil v glavnem mestu polotoka Florida, Miami, to je na skrajnem jugu ZDA. Od tam je po kratkem odmoru potoval naprej preko New Orleansa, kjer so ga proglasili za častnega meščana, v St. Louis, kjer se je med drugim sestal tudi z bivšim avstrijskim kanclerjem in sedanjim profesorjem na vseučilišču v St. Louisu, dr. Schuschniggom in se z njim zadržal v daljšem razgovoru. (Avstrijska demokratična javnost se upravičeno sprašuje, kaj se je imel zvezni kancler med svojim uradnim obiskom v ZDA razgovarjati z nekdanjim grobokopom avstrijske demokracije?)

Minuli ponedeljek je bil zveznemu kancler-

ju na westministerski univerzi v Fultonu blizu St. Louisa podeljen častni doktorat. Diplomsko častnega meščana je prejel tudi v New Yorku, kamor se je po svojem krožnem potovanju vrnil.

Včeraj je zvezni kancler obiskal sedež Združenih narodov v New Yorku ter se sestal in razgovarjal s predsednikom Generalne skupščine van Kleffensom, generalnim sekretarjem Hammarskjöldom in raznimi šefi delegacij pri OZN.

Kjer koli je zvezni kancler stopil v javnost je poudarjal vprašanje avstrijske suverenosti in državne pogodbe, katerega rešitev bi lahko bila prvi in najvažnejši dokaz za miroljubna stremeljenja v svetu. Iz New Yorka je zvezni kancler ing. Raab odpotoval na uradni obisk v Kanado.

Zvezni kancler ing. Raab ob svojem prihodu na newyorško letališče (AND)

Odgovorni urednik „Allgemeine Bauernzeitung“ obsojen

Tiskovni proces, na katerem se je moral minuli petek zagovarjati odgovorni urednik koroškega glasila ŐVP-jevskega Bauernbunda „Allgemeine Bauernzeitung“, je spet enkrat razkril gnilo in pokvarjeno moralno gotovih klerikalnih in nacionalističnih krogov, ki se v svojem stalnem hujkanju na narodnostno mržnjo in v izražanju svoje onemogle jeze nad krepitvijo socialističnih sil na Koroškem zatekajo k najostudnejšim lažem in najnesramnejšim obrekovanjem, da bi dosegli svoj umazani cilj.

Tiskovni sodnik pri celovškem okrajnem sodišču dr. Bäumen je tokrat združil v skupno obravnavo kar tri tožbe, ki so jih vložili inž. Tonči Schlapper, deželni glavar Wedenig in celovski okrajni glavar dr. Marko proti Heribertu Jordanu kot odgovornemu uredniku „Allgemeine Bauernzeitung“ zaradi težkih osebnih žalitev in obrekovanj, ki jih je ta list zakrivil z objavo cele vrste svojih divjih hujkaških člankov.

V zvezi s tožbo inž. Schlapperja obtoženi Jordan tokrat niti ni več poskušal opravičevati klevet in napadov v objavljenih člankih s preobremenitvijo s poklicnim delom — (dobro rejenost in zagorela rdečelčnost je le redkokdaj posledica naporega dela) — marveč se je moral v grenki zavesti, da bi resnice inkriminiranih trditev ne mogel z ničemer dokazati, že vnaprej sprijazniti s posledicami kaznivega zanemarjanja odgovorne uredniške dolžnosti.

Tudi za obdolžitve v članku v „Salzburger Nachrichten“, ki ga je „Allgemeine Bauernzeitung“ ponatisnila s prozornim namenom in ki je vseboval trditve, da deželni glavar Wedenig pospešuje prizadevanja za slovenizacijo Koroške, da je zaradi tega zamenjal okrajnega glavarja dr. Pfliegerla in na njegovo mesto imenoval dr. Marka, da oba vzdržujeta stalne stike s jugoslovansko tajno službo UDBO in da se je dr. Marko večkrat vozil z uradnim avtomobilom na obiske v Jugoslavijo, ki niso bili v interesu Koroške, obtoženi Jordan ni tvegal nastopiti dokaz resnice. Ponatis klevetniškega članka je skušal opravičevati s trditvijo, da so „Salzburger Nachrichten“ list, ki ga je treba jemati resno („Neodvisni“ šovinistični hujkači v Salzburgu so lahko zadovoljni, ko imajo v vrstah koroške ŐVP tako vnete zagovornike, da opravljajo za njih reklamo!) Sklicujoč se na neko misteriozno „vzmemirjenost v deželi“ je obtoženi urednik ponavljal pred sodnikom izmišljotino o gospodarski infiltraciji Koroške ter pogreval očitno laž šovinističnih hujkačev, da Demokratična fronta nakupuje posestva, da ustanavlja šole in podobno. Ko ga je pravni zastopnik deželnega glavarja in okrajnega glavarja vprašal, kaj konkretno povzroča vzmemirjenost na Koroškem in kje so posestva in šole DF, se je obtoženec zmedel kot šolarček. Trdil je sicer, da ima seznam nakupov spravljen v žepu, ni ga pa hotel dati na vpogled. Menda sodna kronika še ni zabeležila primera, da bi bil imel obtoženec poln žep dokazov za svoje zlagane trditve, da pa jih noče zmagoslavno vreči na mizo kot adute. Morda je papir, na katerem so spisani, prikladen za bolj vsakdanje potrebe.

Pravni zastopnik inž. Schlapperja dr. Schallli je v svojem predlogu za kaznovanje obtoženega odgovornega urednika poudaril, da bi moralo biti tudi v političnem življenju nedopustno, da se skuša oblatiti Koroška, ki je bil imenovan v radijski svet, samo zaradi tega, ker govori slovenski jezik. Pravni zastopnik deželnega glavarja in celovškega okrajnega glavarja dr. Friedl pa je podčrtal, da je za demokracijo življenjskega pomena, da se tudi politične kontroverze odvijajo v oblikah, ki jih zahteva spodobna družba. Ostro je treba ožigovati in zavrniti klevetanje oseb, ki stoje v javnem življenju, če za to ni nobenih dokazov. Spričo težkih žalitev, ki vsebujejo celo obdolžitve veleizdaje, je zahteval primerno kaznovanje obtoženega urednika.

Obtoženčev advokat dr. Schranzhofer je skušal podtakniti inž. Schlapperju, da se čuti užaljenega zaradi tega, ker ga je „Allgemeine Bauernzeitung“ nazvala za partizanskega komandanta, čeprav je bilo izrecno povedano, da se tozadevna tožba nanaša na klevetniško pisanje tega lista o partizanski borbi in o izmišljenih grozodejstvih, ki jih v popolnem nasprotju z dejstvi in z namenom diskreditiranja, blatenja in hujkanja podtikajo gotovi krogi po zgledu nacističnih vzornikov. Kar pa je advokat v pomanjkanju slehernih dokazov za pisanje „Allgemeine Bauernzeitung“ o deželnem in okrajnem glavarju še povedal, bi bilo bolj sodilo v najožji krog najbolj razvpih ŐVP-jevske in „neodvisnih“ koroških šovinistov, ne pa pred sodnijski forum. Dvorana se je verjetno čudila potrpežljivosti sodnika, ki strupene šovinistične izpade proti enakopravnosti Slovencev in proti dvojezičnim šolam ter laži o slovenizaciji Koroške itak lahko bere v klerikalnem in neonacističnem tisku. Ob skesanem zagotavljanju advokata, da le ni res, da bi Wedenig in dr. Marko slovenizirala Koroško, in istočasno vztrajanju pri trditvi, da je slovenizacija pa le splošno znana reč, se človek nehoče boji, da bo nekega dne celo odkril, da so povzročitelji te-

ga bav-bava skriti v hotelu Haimlinger. Če se nanaša advokatova trditev, da bodo morali koroški Nemci pomalem že spraviti culo in zbežati iz Koroške, na peščico poklicnih šovinističnih hujkačev, bi jim koroška miroljubna in demokratična javnost radevolje pripravila svečano odhodnico, da bi bil končno že mir v deželi.

Slikanje strahov na steno ni napravilo na sodnika tistega vtisa, ki ga je morda pričakoval za usodo in srečo koroške domovine tako

silno zaskrbljeni zagovornik ŐVP-jevskega pisnov. Potrebni bi bili dokazi resnice za lažnivo in obrekovalno pisanje v „Allgemeine Bauernzeitung“. Teh pa kljub polnim žepom nista imela niti obtoženec niti njegov vneti advokat. Zato je sodišče obsodilo odgovornega urednika „Allgemeine Bauernzeitung“ Jordana na 800 šilingov denarne kazni pogojno na tri leta in na plačilo denarne globe v skupnem znesku 1.500 šilingov, ter poravnavo vseh sodnijskih stroškov.

Ob jugoslovanskem državnem prazniku

Kakor vsako leto, so minuli ponedeljek praznovali jugoslovanski narodi svoj veliki dan — obletnico II. zasedanja AVNOJ v Jajcu, ko so bili 29. novembra 1943 položeni temelji nove Jugoslavije, na katerih je gradila in še naprej gradi svojo socialistično državnost.

O priložnosti državnega praznika je bil v Beogradu velik vladni sprejem, katerega so se udeležili vsi vodilni državni funkcionarji s

predsednikom republike, maršalom Titom na čelu, predstavniki družbenih organizacij in ustanov FLRJ ter vsi v Beogradu akreditirani predstavniki tujih držav. Prav tako so bili veliki sprejemi na čast državnega praznika v prestolnicah onih držav, s katerimi ima FLR Jugoslavija diplomatske in prijateljske zveze ter v mestih, kjer so jugoslovanska diplomatska predstavništva. V Celovcu je priredil sprejem šef Urada za zvezo, svetnik veleposlaništva Dušan Bravničar. Udeležili so se ga številni predstavniki javnega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja na Koroškem, kakor deželni glavar Wedenig, namestnika deželnega glavarja Krassnig in Ferlitsch, celovski župan Graf, predsedniki zbornic, predstavniki organizacij s tov. Petkom na čelu itd.

Sprejema v jugoslovanski ambasadi v Moskvi, ki ga je v nedeljo zvečer priredil jugoslovanski veleposlanik Vidič, so se med drugimi osebnostmi udeležili tudi predsednik sovjetske vlade Malenkov, zunanji minister Molotov in prvi sekretar KP Sovjetske zveze Hruščev. Sovjetski prvaki, zlasti Hruščev, so pri sprejemu, kakor poroča svetovni tisk, pili na zdravje maršala Tita in nazdravili tudi jugoslovanski Zvezi komunistov, jugoslovanskim narodom ter miru v Evropi in na svetu. To je bila brez dvoma pomembna gesta na poti normalizacije odnosov med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo.

B. Jakac: JAJCE

KAŠMIR — jabolko spora med Indijo in Pakistanom

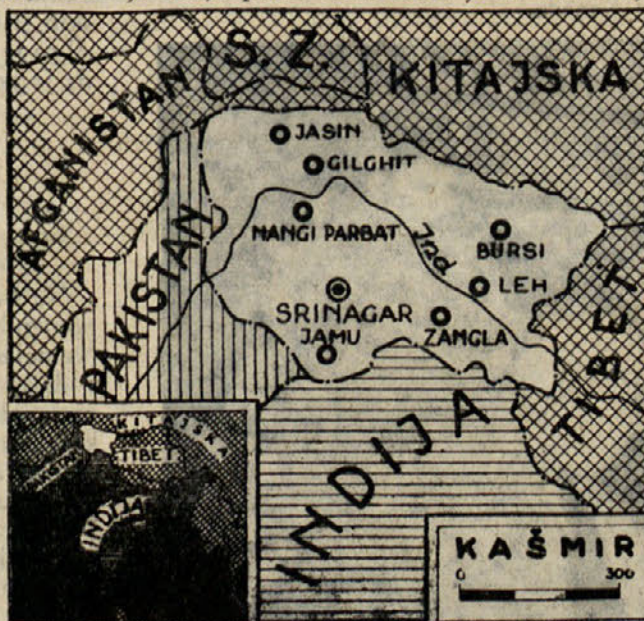
Med Indijo, zapadnim Pakistanom in Kitajsko leži mala država, republika Kašmir, ki je bila do pred nedavnim še kneževina. Na 212.000 km² površine, kolikor meri, živi štiri milijone prebivalcev, ki so po večini muslimani. Glavno mesto dežele, Srinagar, šteje 210.000 prebivalcev in je bilo vedno izhodiščna točka za alpinistične vzpone na Nanga Parbat, ki ga je šele lansko poletje premagala avstrijsko-nemška ekspedicija.

Kašmir je povsem gorata dežela, saj se v njej dvigata na severogorovje Karakorum in na jugu zapadni del Himalaje. Skoraj 92 odstotkov površine je neproduktivne. Le 3,6% je gozdov, na komaj 41/2 odstotka rodovitne površine pa pridelujejo žito, sadje in zelenjavo. V goratih predelih dežele je doma posebna vrsta ovac, ki daje izredno mehko in kvalitetno volno, iz katere rokodelsko, pa tudi že industrijsko izdelujejo znane »Kašmir-šale«, ki slovijo po vsem svetu. Tudi druga ročna dela in preproge — izdelki domače umetniške obrti — predstavljajo razmeroma pomembno izvozno blago. Sicer je kašmirsko gospodarstvo malo pomembno.

Izredno zanimiva pa je zgodovina, zlasti novejša zgodovina te dežele, o kateri je bilo po drugi svetovni vojni vedno spet mnogo govora tudi na tribuni Združenih narodov. Ni še dolgo tega, ko je Indija proglasila priključitev večjega dela Kašmira k Indiji. To je spet vzbudilo polno govorico in ugibanje ter ponovno dvignilo svetovno zanimanje za to državo, katerega zgodovino si hočemo bežno ogledati.

Proti koncu 16. stoletja je prišel Kašmir pod oblast mogulskega cesarstva Ta-

tarov. Pozneje je bil sestavni del sikskega kraljestva (Siks je bila posebna versta sekta, ki si je prizadevala zediniti muslimane in hindu ter je vojaško organizirana zgradila svoje lastno kraljestvo), s katerim vred je Kašmir pred več ko sto leti prišel pod britansko nadvlado. V sklopu »Britanske Indije« je ostal do leta 1947, ko je le-ta bila razdeljena na Pakistan in Hindustan (od leta 1949 samostojna republika Indija), ki sta tedaj dobila status britanskih dominionov. Kakor druge indijske kneževine, je imel tudi Kašmir možnost priključiti se enemu ali drugemu delu, torej Indiji ali Pakistanu. Izbral pa si je tretjo pot — odločil se je za samostoj-

nost. Toda že med tozadevnimi pogajanjmi so sosedni pakistanski muslimani vdrli v Kašmir ter po nekaj dneh ogrozili tudi že glavno mesto Srinagar. Kašmirski vladar je prosil Indijo za pomoč zoper Pakistan in hkrati formalno podpisal listino o vključitvi Kašmira v Indijsko zvezo držav. Indija je kašmirskemu ljudstvu zago-

Delo in učna mesta za mladino

Minuli teden je bila seja koroškega Deželnega mladinskega odbora. Odboru pripadajo zastopniki različnih ustanov, v katerih delokrog spada tudi reševanje različnih problemov mladinske oskrbe. Na seji, kateri je predsedoval deželni glavar Wedenig so obravnavali socialne in kulturne zadeve mladine, predvsem pa so govorili o potrebi priskrbiti učna mesta za mladino.

Referent dr. Choc je poročal o stanju poklicne zaposlenosti koroške mladine. Navedel je, da je iz preteklega leta preostalo 1251 mladincev in mladink, ki jim niso mogli priskrbiti učnih mest. K temu stanju je prišlo 10.154 one mladine, ki je letos zapustila šolske klopi. Skupno bi bilo torej potrebnih 11.405 učnih mest in sicer 5778 za fante in 5627 za dekleta. Do 31. oktobra 1954 je uspelo priskrbiti 3781 mladim ljudem učna mesta, med temi 2981 fantom in 850 dekletom. Vsi ostali pa so še čakali na vključitev v delovni proces. Iz tega je tudi razvidno, da je pomanjkanje učnih mest za dekleta posebno občutno. V strokovne šole vstopa tudi več deklet, kakor fantov.

Referent je izrazil malo upanja, da bi vsem mogli priskrbiti učna mesta in je za prihodnje leto pričakovali velik preostanek nezaposlene šoli odrasle mladine. Število mladine, ki bo prihodnje leto zapustila obvezne šole, cenijo na 10.500, k temu pa je treba prišteti še absolventke enoletnih gospodinjstkih šol.

Za omiljenje poklicne stiske mladine je dr. Choc predlagal uvedbo devetega šolskega leta, izgradnjo prostorov poklicnih šol, prispevke za stanarino učencem, stipendije za učenke gospodinjstkih šol, ki bi se hotele še nadalje šolati za vzgojiteljice ali za sotrudnice v oskrbi, nadalje pojačanje zaposlitve mladine v tujkoprometnih obratih in uvedbo akcije »mladina na delu«. Pripravljalna dela za uvedbo akcije »mladina na delu« so pred zaključkom ter naj bi te ustanove upravljale občine. S to akcijo upajo čimveč mladincev in mladink zaposliti pri produktivnem delu.

Deželni glavar je še naglasil prizadevanje dežele za omiljenje poklicne stiske mladine, predvsem je dežela posvetila posebno pozornost izgradnji poklicnih šol.

tovila možnost, da po normalizaciji odnosov s plebiscitom odloči, ali hoče ostati v skupni državi ali ne. Položaj pa se je zaostрил in Indija se je obrnila na Organizacijo združenih narodov za posredovanje. Posebna komisija OZN je izposlovala premirje in dogovor, da naj plebiscit določi razmerje med Kašmirom in sosednima državama. Šest let je nato veljala začasna 1950 je s proglasitvijo indijske ustave za vse pokrajine republike tudi indijski del Kašmira dobil popolno avtonomijo; le urejanje zunanjih zadev, obrambe in proračunskih zadev pod nadzorstvom OZN.

Kašmirska skupščina se je izrekla proti dednim vladarjem, princ Karan Singh se je dednim pravicam tudi dejansko odrekal in bil nato izvoljen za državnega predsednika. Ministrski predsednik mlade republike je postal Abdulah. Njegova vlada je brez odškodnine razlastila veleposestnike ter njihovo zemljo razdelila. Nato je prišlo do spora, ker je skupščina, ki se je sicer strinjala s tem ukrepom, zahtevala odškodnino razlaščenim lastnikom in Abdulah je moral prepustiti svoje mesto nemuslimanu Bakšiju. Tudi nova vlada je uvedla nekaj koristnih reform, kakor odprava davka na domače proizvode (s čimer se je znižala cena rižu za 40% in pšenici za 25%) in odpravo šolnine, kar je omogočilo brezplačno šolanje več ko sto tisočim otrokom.

Do novih trenj je prišlo, ko so se muslimani uprli Bakšijevi vladi. Tudi napetost med Indijo in Pakistanom je zaradi tozadevnih nesoglasij spet narasla. Končno pa je — kakor že omenjeno — predsednik Indije podpisal proglas o priključitvi počasni razmejivni indijskega dela Kašmira k Indiji. S tem so bili pokopani tudi zadnji upi na dogovorjeni plebiscit. Ob tej situaciji pa še ni mogoče dati odgovora na vprašanje: ali bodo najnovejši ukrepi prinesli pomirjenje Kašmiru?

Na kmetijski šoli v Podravljah so pričeli s poukom

V nedeljo, 28. 11. 1954, je kmetijska šola v Podravljah spet pričela s poukom v docela preurejenem in povečanem šolskem poslopu. Poleg lanskim gojencev, ki bodo letos obiskali 2. letnik, je vstopilo v prvi letnik nadaljnjih 18 gojencev. Nekateri gojenci, ki so bili letos prijavljeni, pa še pridejo, ker so zaradi nujnega dela še zadržani doma.

Pri sprejemu gojencev, kjer je bilo poleg 16 članskega učiteljskega zbora navzočih še lepo število starih, je najprej gov. dr. Mirt Zwittler kot podpredsednik Zveze slovenskih zadrug izročil novourejeno in povečano poslopje Slovenski kmečki zvezi kot najemnici podraveljskega posestva. V kratkem nagovoru je orisal pomembnost zavoda za slovensko kmečko prebivalstvo posebej pa še za kmečko mladino in izrazil zahvalo vsem, ki so prispevali, da se je v kratki dobi 3 1/2 mesecev nekdanje za šolske potrebe nepravilno gostilniško poslopje spremenilo v eno najmodernejših šolskih poslopj v deželi. Gojence pa je pozval, da se s pridnostjo pri pouku in vzornim redom v internatu odolžijo trudu in denarni žrtvi, ki sta ju Zveza slovenskih zadrug in slovensko kmečko prebivalstvo vložila v ta za uspešen razvoj in napredek našega podeželja potrebni zavod.

Tov. Blaž Singer kot tajnik Slovenske kmečke zveze je prevzel poslopje in se v imenu SKZ zahvalil Zvezi slovenskih zadrug, Glavni zadrugi zvezi in vsem koroškim Slovincem za doprinos, da je končno tudi glede poslopja izpolnjena dolgotrajna želja po slovenski kmetijski šoli. Ob vsem trudu in težavah, ki so bile povezane s preureditvijo šolskega poslopja, je dejal, naše ljudstvo nikakor ne more razumeti, da pristojni organi za to šolo doslej niso pokazali nobenega razumevanja, še manj pa voljo za pomoč pri njeni ureditvi. Kmetijska šola v Podravljah ima in bo imela svoj poglobitveni namen v tem, da svoj pouk približa stopnji razvoja naših kmečkih gospodarstev v Zilji, Rožu in

Podjuni in da mu z vsemi svojimi sredstvi pomaga k čim naglejšemu napredku in potrebni donosnosti. Ko je tudi v imenu SKZ pozval gojence k zavestnemu učenju in sodelovanju pri pouku je izročil novi šolski obrat direktorju agrarnemu svetniku Francetu Verniku in želel šoli obilo uspeha.

Letošnji pričetek pouka je otvoril direktor agrarni svetnik France Vernik ter po kratkem uvodnem nagovoru predstavil gojencem učiteljski zbor, njemu pa go-

jence, nakar je govoril o organizaciji pouka in o šolskem redu.

Kmetijska šola v Podravljah je v drugič pričela s poukom. Skupna volja in skupno delo je tudi to pot premostilo težave in ovire, ki so se do zadnjega dne grmadi- le. Novo urejeni šolski prostori, vidno okrepljen učiteljski zbor in skrbnost vseh odgovornih so brez dvoma porok, da bo od slej naprej šola še bolj služila svojemu velikemu smotru v življenju koroških Slovincem, gojencem pa, da bo prijetno in domače bivališče in vzgajališče.

Werner Berg dominira

na razstavi sodobne koroške grafike v Ljubljani — Rastava slovenske grafike v Celovcu

Smisel za umetnost ter želja po kulturnem izživiljanju in doživljanju sta dve značilni potezi znano kritične ljubljanske publike. To dejstvo jo je v zelo zadovoljivem obsegu privabilo in jo še privablja tudi te dni v Moderno galerijo, kjer je od-

Koroški gostje na otvoritvi razstave

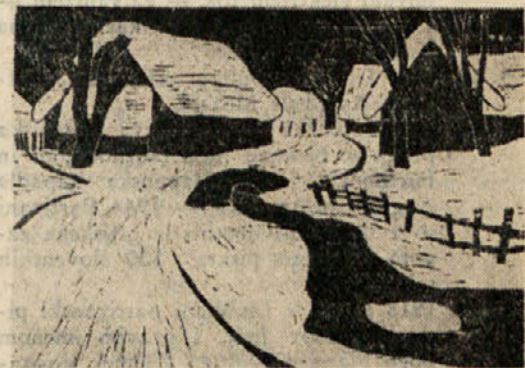
prta razstava sodobne koroške grafike, risarstva in slikarstva. (O otvoritvi te razstave smo poročali v zadnji številki naše lista.)

Ocene, ki jih je slišati, pa tudi brati v ljubljanskih časopisih, so v zvezi s to razstavo — lahko rečemo — presenetljivo enodušne. Vobče uživa Werner Berg, ki razstavlja 22 svojih lesorezov poleg dveh akvarelov, največ priznanja. Ugotavljajo, da je on brez dvoma najmočnejša umetniška osebnost med razstavljalci. Kdor pozna obširnost njegovega umetniškega dela — saj je predvsem tudi slikar — bo dobil vtis, da ustvarja Werner Berg malone na tekočem traku — a vendar stvarja, intenzivno ustvarja! Njegovi motivi so njegovo vsakdanje življenje, njegovo okolje, okoliška zemlja, kmečki ljudje kakor živijo in kakršni so. Ne drži se on narave,

ampak iz nje mojstrsko izlušči osnovne likovne vrednote, ki jih v svojem osebnem odnosu do njih upodablja kar najbolj poenostavljeno, v razmeroma veli-

kih črno-belih ploskvah, tako da so njegove oblike včasih celo groteskne. V Bergovih lesorezih ni ničesar preveč, prav to jih napravi svojstveno privlačne. Tako je ljubljanska kritika razstave najbolj las-kava ravno za Wernerja Berga.

Tudi številni drugi koroški umetniki, ki sa umetniška osebnost med razstavljalci. Kdor pozna obširnost njegovega umetniškega dela — saj je predvsem tudi slikar — trenutno razstavlja v Ljubljani, so deležni povsem pozitivne ocene. Sv. t. b. e. r. t. a. L. o. b. i. s. s. e. r. j. a. o. m. e. n. j. a. k. r. i. t. i. k. a. k. o. t. l. i. k. o. v. n. i. k. a. - l. e. s. o. r. e. z. a, ki je nanj najbolj vplival folklorni element. Posnemanje staronemškega slikarstva je njegov stil, v kate-

Werner Berg: Zimski večer na vasi (lesorez)

rem se je razvil do neke popolnosti. Ludwig Heinrich Jungnickel, ki je močan in intenziven zlasti v upodabljanju živalskih motivov ter Franz Kolig in Herbert Boeckl so deležni precejšnjega priznanja kot mojstri svinčnika, medtem ko vzbujajo posebno pozornost tudi Hans Staudacher s svojimi grafikami.

O razstavi kot celoti pravi ljubljanska kritika, da je uspel prikaz snovanja koroških grafikov, ki najbolj preseneča v tem, da odkriva vsebinsko sorodnost v likovnih stremeljenjih med ustvarjanjem koroških in slovenskih grafikov. Značilni profil razstave pa tvorijo le nekateri posamezni ustvarjalci s svojimi nadpovprečnimi in res kvalitativnimi deli. Najraznovrstnejša sodobna in polpretekla stremeljenja koroških grafikov in slikarjev, ki pridejo na njej do izraza, segajo od pozne secesije, v kateri je zlasti zakoreninjen Franz Wiegeler, pa do abstraktne umetnosti skrajnega modernista Tragatschniga, kar razodeva živo razgibanost v koroškem umetniškem življenju.

Nasproti prejšnjim napačnim vestem, bo otvoritev razstave sodobne slovenske grafike v okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo jutri, v soboto 4. decembra ob 15. uri v Modri dvorani Doma glasbe v Celovcu. Prireditelj razstave je kulturni referat koroške deželne vlade.

Slovenski izseljenski koledar za leto 1955 je izšel

Slovenska izseljenska matica razpošilja te dni rojakom v tujini Slovenski izseljenski koledar za leto 1955.

Lani se je Slovenska izseljenska matica odločila, da začne izdajati Slovenski izseljenski koledar, da bi bili vsi slovenski rojaki, tako v ZDA, Kanadi, Južni Ameriki in v evropskih državah čim tesneje povezani z rojstno domovino. Pojav Izseljenskega koledarja med slovenskimi izseljenci ni nikak nov pojav. Skoraj v vsaki deželi, kjer žive slovenski izseljenci, so svojčas izhajali taki koledarji. Najboljše je bil prav gotovo »Ameriški družinski koledar, ki je izhajal polnih 35 let, to je tja od leta 1915 pa prav do 1950. Med Slovinci v Združenih državah je odigral neprecenljivo vlogo kot prosvetlilatelj slovenskega človeka v tujini. Tudi ta znameniti koledar je prenehal izhajati, ker se je

stari pionirski izseljenski rod izčrpal. Izseljenski koledar Slovenske izseljenske matice naj bi bil nekako nadaljevanje tudi tega Ameriškega družinskega koledarja.

Poleg rodoljubnega namena, ki ga ima koledar — to je čvrste bratske povezave med rojaki in rojstno domovino, pa smatra Izseljenska matica, naj postane koledar tudi resnična knjiga zgodovine slovenskega izseljenstva! V koledarju naj se od leta do leta kopičijo vsi znameniti zgodovinski, kulturni in politični zapiski slovenskih naselbin iz vsega sveta, od prvih časov slovenskega izseljenstva do danes. Kajti le tako bo ohranjena slovenskemu narodu zgodovina slovenskih izseljencev, brez katere ne bi bilo popolne zgodovine slovenskega naroda!

Koledar za leto 1954 si je pridobil med slovenskimi rojaki po vsem svetu mnogo prijateljev. Slovenska izseljenska matica je prejela številna pisma od vsepovsod, v katerih se ji rojaki zahvaljujejo, da se jih je rojstna domovina spomnila s tako lepo knjigo.

Izseljenski koledar za leto 1955 je precej obsejnejši od lanskega. Poleg običajnega koledarskega dela, ki je opremljen z izvirnimi ilustracijami priznanega slovenskega umetnika Toneta Kralja, opisuje nekako polovica knjige življenje ljudi v novi Jugoslaviji, v drugi polovici pa pišejo rojaki sami o življenju slovenskega izseljenca v širnem svetu.

Iz Združenih držav Amerike in Kanade, kamor se je razlilo največ dragocene slovenske krvi, so rojaki sami prispevali devet zanimivih odlomkov iz življenja Slovincem, ki so se naselili v državah Illinois, Ohio, Michigan in Pennsylvania. Daljši članek pa opisuje življenje kanadskih Slovincem v letih narodnoosvobodilnega boja.

Z gospodarskim in kulturnim življenjem Slovincem v Argentini nas seznanita prispevka dveh vidnih predstavnikov Slovincem v Argentini.

Od Slovincem, ki žive v evropskih državah, so v koledarju za leto 1955 zajeti Slovenci v Holandiji, v Giraumontu v Franciji, westfalski Slovenci in pa beneški Slovenci, ki žive v Belgiji.

V letošnjem koledarju je deset strani posvečenih tudi Slovincem v Avstriji in na Madžarskem ter tržaškim, goriškim in beneškim Slovincem in Slovincem v Kanalski dolini.

Koledar za leto 1955, ki vsebuje tudi poseben kotiček za mladino, poživljajo številne fotografije in umetniške reprodukcije iz življenja in dela slovenskih rojakov po širnem svetu. Glavni urednik koledarja je književnik Tone Seliskar.

M. S.

Zanimiva družba v jeseni

Nisem lovec in ne poznam dobro lovskih navad. Niso mi znani lovski predpisi in lovski red. Poznam pa nekaj lovcev in njihovo lovsko strast ter mnogo ljubiteljev lova.

Toda... kaj? — pozna jesen je. Megla visi nad pisanim pobočjem. Vlažen zrak in mrzel veter sta dokaj neprijetna, toda značilna spremljevalca tega časa. Polje, pust in prazno, čaka zimskega počitka. Le kobila z vozom se premika po vijugasti poti proti robu gozda. Kmalu se ustavi in mladi gostilničar pripravlja preprosto točilnico. Ogenj v ozadju sprva prav žalostno plapolja, kajti mrzel veter in vlažnost ga hočeta ukrotiti. Velik lonec čaja in druga posoda vročih in prav dobrih klobasic čaka na prostem na prav svojevrstno in zanimivo družbo.

Danes v gozdu ni tiste tišine, ki jo sicer varuje narava. Lajanje in vpitje danes hudo moti tiho življenje v gozdu. Pozorne oči in nabasane puške, spretno prikriti, čakajo hitrih zajcev in zviti lisic. Izurjeni psi in gonjači, ki na vse grlo kričijo ter priganjajo pse, prodrejo skozi vsako goščo in s tem preženejo iz skrivališča vsakovrstno divjačino.

Pok! pok! pok! en strel za drugim. Daleč naokoli se čuje odmev zaporednih strelcev. Še tako prebrisana lisica ni našla poti za pobeg iz tega obroča. Dobro merjeni strel jo je smrtno zadel.

Po večurni napeti »jagi« je prvi del zaključen. Klobasice in vroči čaj tam pod gozdom še vedno čakajo lačnih in do kosti premraženih lovcev.

Kar vrstijo se iz gozda. Psi, majhni in veliki in različnih barv, prisopihajo z iz-

tegnjenimi jeziki do točilnice. Gonjači rdeči in prepoteni, lovci, premraženi in nekateri s ponosom svoj plen noseč, vsi pridejo. Vroča pijača in izvrstna malica dobro tekne. Tudi psi pridejo na svoj račun.

Zanimivi pogovori, ogledovanja ustrezne divjačine, nemirno jecanje izredno vzdraženih psov, vse to kaže globoko doživetje vseh dogodkov jesenskega lova.

Gonjači, bodoči lovci napeto prisluhnejo.

Po tem okrepanju in odmoru sledijo nadaljna navodila in razporeditev strelcev na novem terenu. Prav počasi odhajajo kramlajoči »jagri« na svoja določena mesta. Gonjači in psi še kake četrte ure nestrpnost čakajo, da potem z novimi močmi in ponovnim vriščem, lajanjem in žvižganjem prekrizajo goščavo. Psi se tresejo, nestrpni so. »Gremo!« in ni jih več videti. Odmev kričanja in lajanja se razlega po okolici. Kmalu bodo tudi lovci po svoje spregovorili.

Dolgo sem opazoval to zanimivo in pestro početje lovcev, gonjačev in psov. Vsi so globoko doživljali lov in naravo.

Z mladim gostilničarjem sediva ob plapolajočem ognju in čakava na prve strele.

Galob Jože

Uspeh jugoslovanskih slikarjev na razstavi v Ameriki

V znani Whyte-galeriji v Washingtonu so v začetku novembra odprli razstavo štirih jugoslovanskih slikarjev: Hegeđušiča, Konjoviča, Martinoskega in Miheliča. Razstavo, ki bo odprta še skoro ves mesec december, so washingtonski kulturni krogi sprejeli z velikim zanimanjem. Strokovni kritiki so v največjih washingtonskih dnevnikih zelo laskavo in pohvalno ocenili kvaliteto razstavljenih del. Posebno ugodno je ameriški tisk ocenil dela slovenskega slikarja Franceta Miheliča. »Washington Post«, eden največjih ameriških dnevnikov, je podčrtal vitalnost razstavljenih jugoslovanskih umetnikov, ki da jih kljub različnemu nacionalnemu poreklu združuje skupna moč in sila, kakor tudi velika neodvisnost duha.

Desetletnica jugoslovanskega filma

V letošnjem decembru bodo v Jugoslaviji proslavljali desetletnico jugoslovanske kinematografije. Ob tem jubileju bodo organizirali »Teden domačega filma« ter odprli v Beogradu razstavo o zgodovinskem razvoju jugoslovanske kinematografije.

Ime in priimek:

Kraj in štev.:

Pošta:

KOLEDAR

Petek, 3. december: Frančišek, Ksav.
Sobota, 4. december: Barbara
Nedelja, 5. december: Saba
Ponedeljek, 6. december: Miklavž
Torek, 7. december: Ambrozij
Sreda, 8. december: Brezmadežno spoč. D. M.
Četrtek, 9. december: Peter Furje.

SPOMINSKI DNEVI

3. 12. 1800 Rojen v Vrbi na Gorenjskem pesnik France Prešeren — 1867 Rojen v Ložu na Notranjskem humorist Fran Milčinski.
4. 12. 1798 Umrli italijanski naravoslovec Luigi Galvani, ki je odkril po njem imenovani električni tok — galvanizem — 1925 Umrli slovenska slikarica Ivana Kobilica.
5. 12. 1791 Umrli na Dunaju skladatelj Wolfgang Amadeus Mozart.
7. 12. 1835 Izročena prometu prva železniška proga v Nemčiji med Nürnbergom in Fürthom — 1941 Japonska napadla Anglijo in Ameriko — 1944 Partizani so z ukano osvobodili iz celjskega zapora „Starega piskra“ 500 slovenskih talcev.
8. 12. 1918 Rojen v Ljubljani partizanski pisatelj Klusov Jože, s pravim imenom Bogo Flander — 1946 Začetek slovenskega kongresa v Beogradu.
9. 12. 1826 Rojen pri Sv. Duhu pri Škofji Loki pesnik, prevajalec in politik Franc Cegnar.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kotmari vesi

Dne 21. novembra so se naši zadružniki Hranilnice in posojilnice v Kotmari vesi zbrali v častnem številu na svoj občni zbor. Zvezo slovenskih zadrug je zastopal poslevodeči podpredsednik dr. Mirt Zwitter. Zbrane zadružnike je pozdravil in občni zbor otvoril predsednik upravnega odbora Egid Bašnik, p. d. Gvažar. Nato so sledila poročila o delovanju zadrug v minulem poslovnem letu. O blagovnem prometu je poročal poslovodja Mirt Čimžar. Iz poročila je bilo povzeto, da je zadruška na sektorju blagovnega prometa storila lep korak naprej in so zadružniki v živahni diskusiji izrazili še marsikakšno pobudo za še uspešnejši razvoj. O denarnem prometu Hranilnice in posojilnice je podal poročilo poslovodja Tomaž Koban. Tudi denarni promet izkazuje korak naprej, vendar so zadružniki v debati sklenili, da bodo za zbiranje vlog izvedli v bodoče intenzivnejšo propagando, ker še ni povsod prodrla zavest, da je za splošno blaginjo v vasi koristno, da vsi svoj odvišni denar v obliki vlog zaupajo svojemu domačemu denarnemu zavodu. Domača posojilnica mora postati prava ljudska banka v vasi, da bo mogla služiti gospodarskim koristim in napredku v okolici.

Poslevodeči podpredsednik Zveze slovenskih zadrug dr. Mirt Zwitter je povzel besedo in nanizal v svojih izvajanjih marsikakšno koristno pobudo za čim boljši razvoj zadružništva tudi v Kotmari vesi in sicer vse iz svojih bogatih izkušenj na zadružnem področju. Zadružniki so njegove misli s priznanjem vzeli na znanje ter so si jih tudi osvojili.

Nato so volili upravni in nadzorni odbor. Za predsednika upravnega odbora so spet postavili zaslužnega zadružnika Egiđa Bašnika, za podpredsednika pa Janeza Hedenika. Za predsednika nadzornega odbora so izvolili Kristija Lejčaharja.

Zadružniki in odbor so si zadali nalogo, da bodo krepko korakali po načrtanih smernicah za čim boljši razmah zadružništva v svoji okolici.

8. december praznik

Zvezna zbornica za obrtno gospodarstvo in avstrijska sindikalna zveza sta sklenili kolektivno pogodbo po kateri je 8. december za letošnji proglašen kot zakonit praznik. Ta dan so v veljavi določbe zakona o prazniškem počitku in odredba o plačah kakršna velja za praznike. Sporazum je veljaven za vse delojemalce, kateri so zaposleni v podjetjih, ki so podrejena zbornici za obrtno gospodarstvo.

Odrezek 3 k nagradni seriji slik:**Ali poznaš ta domači kraj?**

Slika predstavlja:

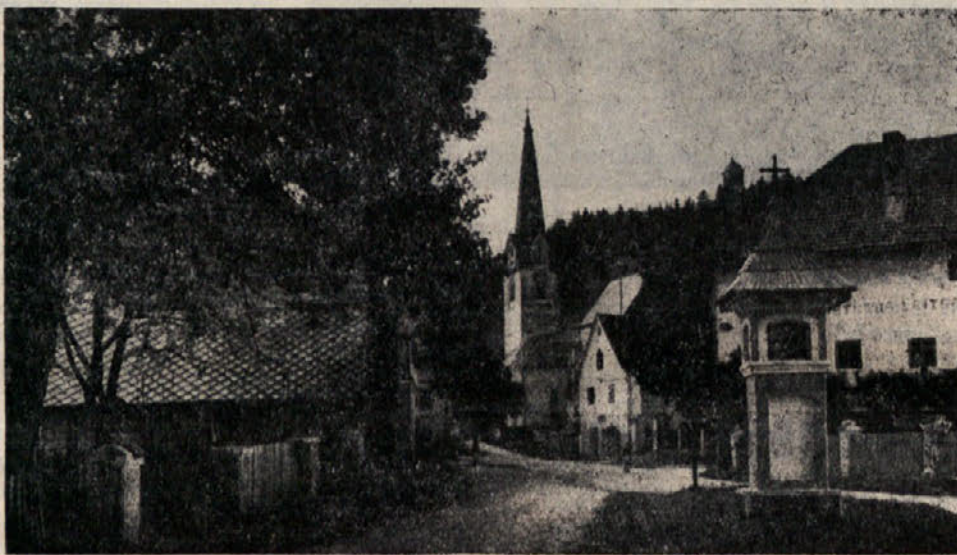
Po naši zemlji**Na Blatu in Letini je zasvetila električna luč**

Dolgo je trajalo, končno pa je tako daleč! Ko se sedaj ob večernem mraku bližajo vsem Blatu in Letini, so vsa okna prijetno in vabljivo razsvetljena. V začetku je bilo treba res premostiti marsikakšno težkočo in nekatere predsodke posameznih kmetov, ki so se te novotarje branili, predvsem iz razloga, ker so se bali, da bo podjetje preveč stalo in bi bilo novo napravo težko plačati. Končno pa so se domalega le vsi odločili za napeljavo preko-ristnega električnega voda in bodo zmagali tudi ceno, saj so napravo do ene tretjine plačali.

Družba KELAG je s sodelovanjem električnega podjetja Hollauf v Pliberku in zidarskega mojstra Kuhleja izvedla delo v predvidenem času točno in solidno. Vse številne in potrebne korake za uspešno izvedbo tega podjetja pa je napravil s hvalvredno požrtvovalnostjo blaški župan Mirko Kumer ter mu velja za to akcijo prav posebno priznanje. V nemali meri pa so pri izgradnji voda pomagali vsi kmetje in tako pripomagali, da je bilo delo čimprej končano.

Zato ni nobeno čudo, da je bil minulo soboto zvečer na Blatu in Letini, ko je z enim prijemom prvič zasvetila električna luč, pravcati svetlobni praznik.

Ta pomembni dogodek so Blačani in Letinčani tudi na zunaj primerno praznovali. Zbrali so se v znani gostoljubni Reševi hiši ter so dostojno in lepo proslavili svojo lučno slavo. Župan Mirko Kumer je v jedrnatih besedah poudaril pomen takšnega napredka v vaseh Blato in Letini. V svojem nagovoru je izrekel priznanje in zahvalo tvrdkam, ki so bile udeležene pri delu. Za podjetje KELAG je spregovoril ing. Neuhofer in poudaril neprecenljivi gospodarski pomen električne sile v kmetijskem gospodarstvu, ker so z napeljavo elektrike dani vsi pogoji za mehanizacijo kmetijskega obratovanja na nešteti področjih. Dejal je, da z napeljavo edino le luči še davno ni izkoriščena blagodat elektrike, temveč se šele sedaj odpirajo vse možnosti, da bo električna sila nadomestovala fizično moč človeka pri delu in bo lahko posebno razbremenila z delom vsekdar preobložene kmečke go-

Ali poznaš ta domači kraj?

Tesarstvo

in izdelava stopnic

Franc Gasser

Bilčovs, tel. Borovlje 70-02

Kupim borov jamaki les (Föhrengrubenholz)

Ewald Münch

les — premog — eksport lesa

CELOVEC — KLAGENFURT

Benediktinerplatz 8, Telefon 28-75

Posebna ponudba!

Zimnice, tridelne 90×190 cm velike s prvovrstnim afrikom iz do-brega lanenega gradla — iz-redna cena šil. 289.—
iste z mehko podlogo vate šil. 320.—
Odeje, vse ročno delo, kompletno velike strapacne, obojestransko klotin, z volno polnjene — posebno cenene šil. 149.—
klotine (obojestransko) dvo-barvne šil. 169.—
brokatne, spodnja stran dober klot, z 1a volno polnjene šil. 229.—
1a-1a-brokatne, s čisto belo vato polnjene šil. 269.—
Blazine, 60×80 cm velike šil. 59.80
Pernice 120×180 cm velike, iz-redna cena šil. 299.50
šlager! — polnjena s prima kitajskim polpuhom šil. 325.—
Flanel-rjuhe, samo šil. 39.80
posebna kakovost, v raznih barvah šil. 49.80
Posteljno perje
za blazine, kg po šil. 33.50 in
tudi samo šil. 24.50
za pernice, kilogram samo šil. 65.—

KRISCHKE & CO.

CELOVEC — KLAGENFURT

8.-Mai-Straße 3 Neuer Platz 12

Šivalni in pletilni stroji

A. Samonig

CELOVEC — KLAGENFURT

Paradeisergasse 9 / Telephon 59-53

F. Schellander & Co.

barve in laki

Celovec - Klagenfurt, 10.-Oktober-Straße 1

Odprli smo posebno prodajalnico

za

toaletne in parfumerijske predmete

ter prosimo za Vaš cenjeni obisk kadar kaj potrebujete. Potrudili se bomo, postreči Vam tudi v tem oddelku samo z znamenitimi izdelki.

spodnje. Nadalje je opozoril tudi na zaščito pred delovnimi nesrečami, ki iz nepoznanja v ravnanju z električnimi napravami lahko nastanejo, ter predlagal, naj se kmetje pustijo o vseh teh stvareh že takoj prvo nedeljo poučiti od nameščencev KELAG v Pliberku ing. Hattenbergerja. Za njim se je oglašil k besedi ing. Fauster, ki je za okrajno kmetijsko zbornico prav tako izrekel svoje zadovoljstvo in priznanje k temu edinstvenemu uspehu in napredku v teh dveh vaseh. Med gosti je bil tudi domači gospod župnik, ki je ob začetku opravil blagoslovitvene obrede.

Med prijetnim razpoloženjem in ob dobri postrežbi je do zgodnjih jutranjih ur trajal družabni del tega večera. Vmes so zapeli KELAG-ovi pevci in tudi domači fantje, župan pa je še enkrat povzel besedo in v obeh deželnih jezikih ponovno dal duška svojemu zadovoljstvu nad pomembnim dogodkom.

OPOZORILO

Ponovno opozarjamo, da je bila v Beljaku, Kolodvorska cesta 7 (dvoriščna stavba hotela Moser), odprta okrajna pisarna naših centralnih slovenskih organizacij. Opozarjamo tudi, da se je mogoče v pisarni v Beljaku vsako sredo in soboto dopoldne zglasiti o zadevah pravnih nasvetov in priporočamo, da se zainteresirani te ugodnosti poslužijo. Obenem sporočamo, da so pisarne centralnih slovenskih organizacij v Celovcu, Gasometergasse 10, kot doslej vsak delavnik odprte.

Naročniki in bralci pozor!

Tudi letos vam hočemo omogočiti, da z objavo v Slovenskem vestniku voščite svojim znancem in prijateljem za božične in novoletne praznike. Poslužite se v ta namen naslednje naročilnice, ki jo izpolnjeno pošljite najkasneje do 15. decembra 1954 na naslov: Slovenski vestnik, Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10.

Za navadno velikost objave znaša cena 10 šil. Seveda pa lahko naročite tudi večjo, na primer dvakratno, trikratno ali večkratno velikost objave, katere cena bo temu primer-no višja. Za trikratno ali večkratno velikost objave lahko naročite poleg imena in naslova tudi še dodatno besedilo voščila.

Ne zamudite roka za vpošiljanje naročil-nic!

Naročilnica

Ime:

Poklic:

Kraj bivališča:

Želim:

navadno, dvakratno, kratno velikost objave*)

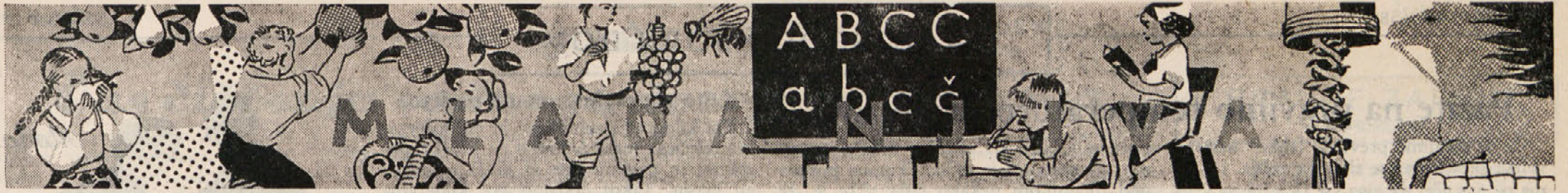
Dodatno besedilo:

*) Nezajeto prečrtati.

Svarilo

Svarim in opozorjam vsakogar, ki o gospodični Toni Rošičevi razširja neresnične vesti, da se ga bo zaradi takih govorov sodnijsko zasledovalo.

E. Pleschitschnig, Pliberk

Dragotin Kette:

Kako se je zgodilo Matičku

Krznarjevi so imeli lepo hišico s sadnim vrtom, a za vrtom se je razprostirala majhna dolina, ki se je proti hiši vedno bolj zoževala, v nasprotno stran pa prehajala v zeleno ravan. Imeli so pa Krznarjevi tudi Matička in ta Matiček ni imel ušes. Nikari pa ne mislite, da ni imel morebiti uhljev; o, uhlje že, pa kakšne! Toda ušes pa ni imel, drugače bi vendar vsaj katerikrat slišal.

Tako se je, recimo, nekega dne igral v

metulji in se ne boji ni vročega sonca ni čebel.

Okoli glave pa mu vedno nekaj šumi: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?«

A tretjič niso več zaklicali mati. Pa tudi ni bilo treba.

Kar v hip začuti Matiček neko stvar v ušesu. In ta stvar brenči notri in šumi, šegače ga in gluši. Strahoma stresa Matiček glavo, da bi se oprostil neprijetne stvari, a zastonj. Stvar le še bolj brenči in šumi, tako votlo in hudobno, joj, da ga hoče sedaj, sedaj snesti. In Matiček se spusti v jok in tek proti domu.

Doma so pa mislili, da je znorel, tako je stresal z glavo, se kremžil in jokal in vpil: »Ajej, ajej, v ušesih!«

Anatole France:

Veledelo mojstra Mihca

Mihca je slikarjev sin. Videl je, da dela oče na platnu čudovite slike ljudi in živali in z barvami prikazuje nebo, zemljo in sploh vso naravo. Opazil je, s kakšno ljubeznijo oče vse to slika. Ko bom velik, je pomislil mali Mihca, bom slikal samo konje.

In že se Mihca vadi, da bi narisal najlepše živali, ki se jih le more domisliti. Toda konji, ki nastopajo pod njegovim svinčnikom, sploh konjem niso podobni. Bolj so podobni nekakim štirinožnim nojem. Slikati res ni lahko!

Pa vendar je Mihca že močno napredoval. Če zdaj pogledaš njegove slike, koj veš, kaj pomenijo. Saj pa tudi vsak dan riše. Za to mu ne manjka ne ljubezni in ne potrpljenja. A to že dosti zaleže. Čas bo opravil svoje in Mihca bo postal nemara tako velik slikar kot je njegov oče. Včeraj je na risalnem listu napravil lepo sliko. Narisal je možakarja, ki se s palico v roki sprehaja kraj morja. Možakarja je kar dobro zadel, da si ravno mu roka raste iz prsi. Na suknji nosi štiri gumbe, to pa je že popolnost. Zraven njega raste drevo, v daljavi pa je videti ladjo. Izgleda tako, kakor da možakar jemlje ladjo v roke in ko da hoče pogoltniti drevo. To je napaka v perspektivi, toda na kaj takega naložite tudi pri najbolj slovutih ljudeh, mojstrih.

Danes končuje Mihca še večjo sliko. Na njej je videti ladje, vodo, ljudi in mlin na veter. Zavoljo nje sam sebe občuduje.

Toda pozabil je mucko, ki se je ob njegovih nogah igrala s klobčičem volne. Brž ko je odšel iz sobe, je mucka skočila na mizo in prevrnila črnilnik. Črnilo se je

»I kaj je, kaj je,« so izpraševali mati.

»V ušesih, v ušesih,« je klical žalostno Matiček, »prej vedno dejalo: 'zakaj ne greš?' potlej pa noter šlo—o—o...«

Mati so precej vedeli, pri čem so. Vze-li so hitro lasno iglo in jo vtaknili v uho. Kmalu, kmalu so privlekli iz ušesa tisto stvar, tisto pošast — majhno mušico...

In so dejali: »Vidiš, vidiš, Matiček, kaj vse človeka zadene, ako noče slišati! Dva-krat sem te klicala, pa te ni bilo na spregled, mušica pa te je prignala... Prav, prav. Drugič je pa tudi ne slušaj, kadar te bo opominjala: 'Zakaj ne greš, zakaj ne greš?'«

Toda Matičku ni nikdar več zastonj šepetala: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?«

NE MOREM

Sit volk tako zavija, da se še veje na drevesu upogibajo. Kako tudi ne bi, ko je pojedel celo jagnje.

»Kaj je, bratec?« ga povpraša njegov pajdaš, ki že dva dni ni imel grižljaja v ustih. »Kaj si tako vesel? Kaj bi rad pel?«

»Zakaj pa ne! Au, au!« se razlega gromsko tuljenje kilometre daleč. »Še ti zapoj, da bo bolj veselo.«

»Ne morem, lačen sem.«

»Eh, ne moreš, kako pa jaz morem? Au, au.«

»Seveda, siti lačnemu ne verjame, zato tudi ti ne verjameš meni,« ga je zavrnil lačni volk.

Zajec in osel v levji vojski

Nekoč je lev zbral veliko vojsko. V njej so bile vse živali, kar jih je na zemlji. Razvrstil jih je v bataljone in prav strašno jih je bilo videti. Med vojščaki sta bila tudi osel in zajec. Ko je lev tako lepo uredil vojsko, je poklical medveda in mu ukazal, naj pregleda bataljone, če so dobro razvrščeni.

Medved je hodil naokoli in pregledoval

vojsko. Ko je prispel do osla in zajca, se je začel na ves glas smejati.

»Ej, bratec, zakaj se pa tako smeješ?«

ga vparaša lev. »Ali ti ni všeč moja vojska? Če ti ni kaj po volji, ti dovolim, da urediš po svoje in bolje, kot sem to storil jaz.«

»Ne, presvetli car,« je odgovoril medved, »ne smem se zato, ker mi ne bi bilo všeč. Od kod naj bi znal bolje razporediti vojsko kot ti? Smejem se oslu in zajcu, ki sta prišla v tvojo vojsko. Kaj ti bosta le pomagala v tvoji vojski, v boju? Mar misliš, da bo mogel osel držati puško in mahati s sabljo? Ali pa zajec! Misliš, da bo čakal sovražnika, ko se bomo borili? Vidiš, presvetli car, zato se smejem.«

»O, medved, nimaš prav!« mu pravi lev. »Ni tako, kakor misliš ti o oslu in zajcu. Tudi ta dva mi bosta pomagala. Če osel ne bo mogel nositi puške in vihteti sablje, bo trobentar, pa bo s trobentanjem sklical čete, če bodo razbite po hribih in dolinah. Zajec pa bo naš urni sel, ki bo nosil vesti od čete do čete. Kaj praviš na to, bratec?«

»Nič ne morem reči, presvetli car,« je odgovoril medved. »Prav imaš, zares je tako in dobro si uredil. Veliko glavo imam, a ti si le pametnejši od mene.«

dolinici za vrtom. Soncece je gorko sijalo, a po šumečih travah so brenčale čebele, mušice in metulji. Pa niti sonce niti čebele ne bi mogle odvrniti živga Matička, da se ne bi zaganjal za pestrimi metulji in lučal klobuka za njimi.

»Matiček, Matiček!« se oglašé zdaj mati. Toda Matiček je že zopet po svoji stari navadi sedel na ušesih in ni hotel ničesar slišati. In letal je še dalje za metulji in se ni bal ne vročega sonca ne čebel.

Okoli ušes pa mu je vedno nekaj šumelo: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« In v drugič so se oglasili mati: »Matiček, Matiček!« Toda o Matičku ni duha ne sluha... Tam po zelenem travniku se podi Matiček, vidi mamo, a jih noče videti, sliši jih, a jih noče slišati. In leti tam za

UGANKA

Črn je kakor noč,
je ljudem v pomoč;
najde slep tvoj vrt —
pravimo mu...

kr

Anton Ingolič:

Žeja

Zdaj sta se oglasili še Barbika in Nežika.

»Črički že pojo!«

»Postavite ga sami, saj ste že dovolj veliki!« jih je zavrnil Svenšek tako, da ga niso več prosili.

»Pa ga bomo sami!« so sklenili. »Pojdimo še po Tinčo, on je močan.«

Mimogrede so se umili in odšli po brata, ki je spal v hlevu. Ko so ga privedli v stiskalnico, je Tinč takoj vedel, kaj hočejo. S Tomažkom sta privlekla klopotec na dvorišče. Natančno so si ga ogledali; vetrnice so bile cele, tudi kladivca so bila vsa, le deska, na katero bodo kladivca udarjala, je bila na spodnjem koncu počena.

»Vidiš, to je od tistega viharja pred trgatvijo!« je Tomažek strokovnjaško razložil. »Morali bomo najti novo desko, ta ne bo imela lepega glasu.«

Čeprav sta deklici menili, da počena deska ne bo škodila klopotečevemu glasu, je šel Tomažek iskat drugo. A ni je našel.

»Boš videl, da bo dobra!« mu je zagotavljala Nežika in pomignila Tinču, naj nese vetrnice z gredljem, sama pa je vzela stol z desko in repom, ki je bil že precej suh in redek. Tomažek in Barbika sta vlekla dolgo lestev.

Klopotec je bil srednje velik. Vetrnice je imel dva metra dolge, kladivca pa so bila kakor Tinčeva pest. Vendar so ga komaj spravili do droga, ki se je dvignil sredi vinograda. Ko so k repu privezali še nekaj košatih hrastovih vej, so se lotili dviganja. Ni bilo tako lahko, kakor so si mislili. Šele po dolgem priduševanju se jim je posrečilo, da so ga nasadili na visok drog.

»Škoda, da ni vetra!« je vzkliknil Tomažek in se zastrmel v klopotec.

»Na večer bo potegnili, ali vsaj ponoči,« je Barbika tolažila sebe in druge. »Boste videli, zvečer bo zaropotalo.«

Dolgo so zrli na klopotec. Ker se le ni zganil, so odšli v hišo.

»Mati, postavili smo ga!« je Tomažek naznanil zmagoslavno. »Kje so oče?«

»Ni jih, šli so v llovec ali kam,« je odgovorila Svenška nejevoljno in odšla za svojim delom.

Svenškovi otroci so čez dan sicer pasli, pobirali jabolka, nabirali hosto v gozdu in opravili še to in ono delo, mislili pa so samo na klopotec in težko čakali, kdaj se bo oglasil. Razveselili so se, ko se je po

obedu začelo nebo oblačiti in je sredi popoldneva zapihalo. Stekli so na sep. Še vedno nič. Veter je bil preslab. Še teže so čakali. Kmalu je spodaj iz gozda glasneje zašumelo.

»Veter prihaja!« je vzkliknil Tomažek žarečih oči.

Tudi v sadovnjaku je zašumelo.

Klopotec se je začel obračati proti vetru.

»Zdaj!«

Vetrnice so se zganile, a samo zganile. Veter je bil preslab, da bi jih obrnil. Otroci so se ozirali proti gozdu in merili šum, ki je prihajal od tam. Barbiki se je zdelo, da je slabši, Tomažek je trdil, da je močnejši. »Čakajte, ko bo tu, bo klopotec zapel!«

Toda pravega vetra ni hotelo biti.

»Nocoj ne bo nič,« je dejala Nežika in odšla proti hiši. Tudi Barbika je stekla za njo, Urška in dečka pa so čakali.

»Še nocoj bo klopotal,« jim je Tomažek dajal poguma.

Kmalu je v gozdu glasno zašumelo. Že je zavelo preko sadovnjaka, klopotec se je zasukal, vetrnice so se zganile in se zavrtale. Prvo kladivce je udarilo, potem drugo, tretje, četrto, kratek premor, peto, šesto in spet prvo. Sprva počasi, udarec za udarcem, a kmalu so si udarci naglo sledili.

Toda, joj, kakšen glas ima! Drugačen

kakor lansko leto. Lani je pel visoko in čisto, zdaj pa ropoče, kakor bi tolkel na počen lonec. Vanček in Urška sicer tega nista opazila, toda Tomažek je bil tako razočaran, da ni spravil besede iz sebe. Šele ko sta prihiteli Barbika in Nežika, je spregovoril: »Morali bi mu dati drugo desko! Ali ne slišita, kakšen glas ima?«

»Res, čudnega,« je pritrdila Barbika. »Še lani je imel najlepšega na Vinskem vrhu, zdaj pa poje kakor Pulkov. Izmenjajmo desko!«

»Kje naj jo dobimo? Mora biti iz trdega lesa, brez grč in ne predebela,« je Tomažek žalosten razložil.

Dolgo so molčali.

»Mogoče,« se je nenadoma oglašil Vanček, »ne poje tako lepo kakor lani, ker gorica ni več naša.«

Tomažek je sicer zavrnil njegove besede, vendar mu je leglo na srce nekaj težkega; tudi sesticam ni bilo lahko. A klopotec se ni zmenil zanje, ropotal je s svojim počenim glasom in strašil vrabce, da so plašni pobegnili z bližnjih jablan.

»Pojdimo poslušat, kako poje Turkušev!«

Odšli so, le Tinč je obsedel na sepu, si podprl z rokami svojo debelo glavo in se režal vetrnicam, ki so se vrtele že tako naglo, da je bilo videti le rumenkasto okroglo ploščo.

Pazite na pravilno temperaturo pri likanju

Če je likalnik prevroč, lahko nastane velika škoda, ker se tkanina zažge. Izkušnje pa nas uče, da niso vse tkanine za vročino enako občutljive. Nekatere lahko likamo z zelo vročim likalnikom, spet druge zahtevajo prav nizko temperaturo. Pri preizkušanju in določanju temperatur za likanje posameznih tvoriv so ugotovili, da je najmanj občutljiva bombaževina. Za njo pride na vrsto umetna svila, v tretji vrsti je pravo laneno platno, za njim sledijo različne vrste svile, na predzadnjem mestu je volna in volnene mešanice, prav nazadnje pa tkanine iz modernih umetnih tvoriv, kot so nylon, perlon itd.

Čim dalj učinkuje vročina na tkanino, tem manj vročine prenese. Umetna svila je spočetka proti vročini še precej odporna, če pa deluje nanjo vročina dalj časa, se zažge že pri precej nižji temperaturi. To nam pove praksa pri likanju. Zato moramo pri likanju umetne svile hiteti in ne drgniti po istem mestu, temveč se z likalnikom vračati nazaj, ko se tkanina spet nekoliko ohladi.

Tkanina se pri likanju poškoduje še prej, preden nas na to opozore rumenkasti in rjavkasti madeži. Ko se pojavijo ti vidni znaki, je škoda že napravljena. Pri pazljivem delu, četudi naši likalniki še nimajo regulatorjev za temperaturo, a če

poznamo lastnosti tkanin, kmalu opazimo, da nekaj ni v redu. Tkanina postaja pod likalnikom nekako trda. To je že znak, da je likalnik prevroč. Če se to pri likanju ponavlja, postanejo nitke krhke in tkanina se začne trgati.

Nekatere umetne svile se pod likalnikom ne zažgo v navadnem pomenu besede, ampak se kar stale. To so tako imenovane acetatne svile. Prav tako se pod likalnikom stopi nylon, perlon itd.

Ko opazimo pri likanju volnene tkanine s previsoko vročino likalnika zvite nitke, je tkanina že poškodovana. Če likamo s pravilno vročim likalnikom, so nitke lepo poravnane.

Ker ne moremo pri naših likalnikih uravnati temperature z regulatorji, si moramo pomagati z izkušnjami, poznavanjem tkanine in s svojo lastno pazljivostjo pri delu. Pri občutljivejših tkaninah moramo vročino likalnika najprej preizkusiti na kosčku tkanine, če ga pa nimamo, pa kje na kakem skritem robu. Volnene tkanine nikoli ne likamo brez krpe, ki jo položimo čez blago. Krpo navadno tudi zmocimo in potem ožmemo, ker nastajajoča para pomaga, da se nitke hitreje in raje zravnavajo, obenem pa preprečimo, da se tkanina ne začne pod likalnikom svetiti.

Kako napravimo mesno pasteto?

Pol kilograma svinjskega in pol kilograma telečjega mesa zrežemo na kosčke, posolimo in pustimo, da se praži na masti ali maslu. Takoj dodamo pol kilograma zrezanega česna in pol kilograma na tanko zrezanega korenja. Vse to pečemo, dokler se ne zmehča. Nato meso zmeljemo, česen pa prežetemo in precedimo. Ko smo to napravili, pomešamo vse in damo nazaj v posodo, kjer se je prej pražilo meso, dodamo dve do tri jajca, nekoliko zrnc stolčnega popra, nekoliko lovorovih listov in šest žlic belega vina. Vse dobro premešamo.

Tako pripravljeno pasteto lahko takoj pojemo, če pa jo hočemo imeti za dalj časa, jo damo v posodo, ki smo jo prej obložili s kosčki narezane slanice, posodo pokrijemo s papirjem, jo zavežemo z vrstico in kuhamo dve uri v pari.

Pasteta se pari in kuha na sledeč način: v večjo posodo nalijte vodo, ki naj zavre. V to posodo postavite lonec s pasteto. Potem damo obe posodi v pečico.

PRAKTIČNI NASVETI

Če hočemo, da bo zavoj res dobro zavezan, namočimo vrstico prej v vodo. Ko se bo posušila, se bo skrčila in paket bo trdno zavezan.

Znamke, ki jih nalepimo na napačno mesto, odstranimo, če položimo preko njih pivnik enake velikosti.

Naša skica kaže dva čedna modela oblek za zimski čas. Prvi model je namenjen za boljše prilike. Za to obleko vzemite enobarvno fino volneno blago. Zgornji del je delan prilagojeno in se posevno zapne z gumbi. Ovrtnik je krojen okroglo, rokavi pa so dolgi in ozki. Spodnji del in spredaj dvojno gubo, na vsaki strani pa so namesto žepov naložene po tri majhne gubice. Obleka se nosi z zelo ozkim pasom.

Drugi del je iz poceni Wolin-križastega blaga. Zgornji del je krojen enostavno in se pod vratom zapne z enim gumbom. Ovrtnik in manšete na rokavih so delani iz drugega primerne blaga. Rokavi so tričetrtinski. Spodnji del obleke je precej širok. Ob vsaki strani spredaj ima naloženo po dve globoki gubi, zadaj pa v sredini dvojno gubo. Pas je 4 cm širok, zaponka (šnala) pa naj bo iste barve kakor ovrtnik in manšete.

Negujmo obraz

Megla, dež, veter, hitre toplotne spremembe, niso nevarne samo za zdravje, ampak tudi za naš zunanji videz. Nežna koža na obrazu je najbolj izpostavljena vremenskim nepravilnostim. Zato je dobro, da že v prvih hladnih dneh posvetimo več pozornosti negi obraza in telesa. Poleg uporabe osnovnega sredstva za nego ženske lepote — tople in mrzle vode — moramo dobro paziti na zdravje, prehrano, redno prebavo in dobro spanje, ker lepoto predstavlja v prva vrsti dobro zdravje. Lahko uporabimo še toliko krem, pudra, rdečila in tuša za oči, vendar to ne bo nič pomagalo, če je naš obraz neprebran in zapuščen. Zato moramo obraz negovati s strokovno masazo, s toplo in mrzlo vodo in hranljivimi kremami. Potrebno nam je v prvi vrsti zadostno in mirno spanje, a zjutraj, preden zapustimo stanovanje, si namažemo obraz s hranljivo kremo, da obvarujemo kožo pred vetrom in mrazom.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

O akutnem in kroničnem želodčnem katarju

Želodčni katar lahko nastopa kot akutna ali trajna bolezen. To je vnetje želodčne sluznice, ki je otečena in rdeča in izločuje dosti sluzi. Včasih pride tudi do malih krvavitev. Hujše spremembe na želodčni sluznici so redke.

Vzrok akutnega želodčnega katarja v lažjih primerih je preobremenitev želodca s hrano, uživanje premrzlih in prevročih jedi, slabo prežvečena hrana, slabo zobovje, predvsem pa pokvarjene jedi. Težji primeri želodčnega katarja pa nastanejo pri zastrupitvah z različnimi jedkimi tekočinami kot so kisline, lugi, kar-

precej močno smrdi. Bolnik se v splošnem slabo počuti, je utrujen in nerazpoložen. Tudi delovanje črevesja je navadno istočasno prizadeto, bolnik je včasih zaprt, včasih pa ima driske. Telesna temperatura je lahko povišana ali pa tudi normalna. Povišana je do 38 stopinj. Če je povišanje temperature večje, potem verjetno vse to ne bo akutno vnetje želodčne sluznice, temveč kaj drugega, hujšega (trebušni tifus ali paratifus).

Pri želodčnem katarju zaradi zastrupitve z različnimi strupi se vidijo poškodbe od strupa že v ustih in grlu. Včasih pride tudi do bruhanja krvave vsebine. Občutljivost na pritisk v predelu želodca in bolečine istotam so znak težje okvare želodca.

to so glavni vzroki kroničnega želodčnega katarja.

Znaki kroničnega želodčnega katarja so iste prebavne težave kot pri akutnem katarju: obložen jezik, pomanjkanje apetita, pritisk v želodcu po vsaki jedi, pogosto zgaga; pri želodčnem katarju zaradi alkohola (pri kroničnih uživalcih alkohola) jutranje bruhanje vodenoslužaste tekočine. Pri teh je navadno želodčni katar povezan s katarjem žrela, kar še posebno izziva bruhanje. Bolnik pogosto izredno oslabi, izgubi na telesni teži, boli ga glava, počuti se slabo, ima vrtoglavico, ni sposoben za delo in se tudi duševno slabo počuti.

Količina kisline v želodcu je navadno zelo zmanjšana, zaradi česar je tudi prebava slaba in otežkočena.

Bolezen spoznati ni posebno težko, posebno pri akutnih primerih. Težje je to pri kroničnih težavah, ker tedaj je lahko vzrok vseh težav neka druga želodčna bolezen.

Napredaj pri:
RUDOLF SIMONITSCH
Waagplatz 2 Borovlje — Ferlach Tel. 389
in pri vseh ostalih trgovcih

Važni so posebni podatki, ki jih navaja bolnik sam (alkoholizem, slabi zobje itd.). Splošna oslabelost, shujšanost in drugi taki znaki niso merodajni, ker taki znaki nastopajo tudi pri drugih želodčnih boleznih.

Železnokapelski **Carinthia**
Lithion vrelci

bol, sublimat, fosfor, arzen itd. Pri naštetih primerih je želodčna sluznica neposredno prizadeta. So pa tudi primeri, kjer to ni tako, kjer pride do vnetja želodčne sluznice po drugi bolezni, posebno nalezljive bolezni imajo pri tem precejšen pomen.

Znak akutnega želodčnega katarja, ki nastane največkrat zaradi napak pri hrani (temu pravimo navadno „pokvarjen želodec“), so prebavne motnje, kot na primer: pritisk v predelu želodca, pomanjkanje apetita, odpor proti hrani, okus v ustih je slab, usta so suha, jezik bolj ali manj obložen, iz ust navadno

KRALJICA ZDRAVLNIH VRELCEV
pri obolenjih: žolča, jeter, želodca, dihalnih organov, kakor tudi pri stvarjanju peska in kamnov v ledvicah, žolčniku in mehurju, odlična pri gorečici

Trajni (kronični) želodčni katar ni ravno pogosta bolezen. Kot vzrok se navajajo navadno iste stvari kot pri akutnem želodčnem katarju. Pomanjkljivo žvečenje zaradi slabega zobovja ali prevelike hitrosti pri jedi, pogosto uživanje prevroče hrane (poklicna bolezen kuharic!), dalje preobilno kajenje, posebno žvečenje tobaka, predvsem pa stalno uživanje koncentriranih alkoholnih pijač (žganje, vino),

Med tem se je napravil mrak in oglasili so se črički. Svenškov in Turkušev klopotec sta jim pritrjevala, prvi z zlomljenim, drugi s svetlim, čistim glasom.

Ko se je Svenšek vračal ponoči skozi gozd proti domu, je v vrhovih divje vršelo.

Ves popoldan je presedel pri Topolovcu in še ne bi bil šel domov, da ga ni gostilničar spravil na cesto. Čeprav mu je bila pot znana, saj jo je bil prehodil nešteto krat še v temnejših nočeh, se je zdaj pa zdaj spotaknil ob korenino ali kamen. Vselej tedaj se je za hip zdrnil iz pijanosti. Buljil je nekaj časa v temo predse, potem pa zamrmral v vihar: »Trgaj in lomi, uniči vse. Če jaz nimam, zakaj bi imel drugi?«

S težavo se je izmotal iz temnega gozda in stopil v sadovnjak, kjer je bilo nekoliko svetleje, tudi hrumelo ni tako. Tedaj so mu udarili na uho glasovi, za katere ni mogel takoj dognati, od kod prihajajo. Pogledal se je v hrib. Zopni glasovi so postajali čedalje močnejši in bolj in bolj so ga dramili iz pijanosti. Šele ko je prišel nad vinograd, si je presenečen pomel oči. V srcu ga je zgrabilo. To je vendar njegov klopotec! Ali se njemu krohoče s čudnim, nenavadnim glasom? Svenšek je pobegnil proti hiši.

V sobi je bilo tiho. Čeprav je godrnjal in govoril, se ni nihče oglašil. Rad bi bil izkričal srd, ki ga je davil zadnji čas. Slu-

til je, da žena še ne spi. Toda poklicati je ni hotel. S težavo se je slekel in legel v posteljo, kjer je že spala Urška. Postelja je zaškripala, otrok je zaječal in spet je bilo vse tiho. Slišati je bilo le sopenje spečih otrok, od zunaj pa veter, ki se je zagajal v okna, da so šipe šklepetale. A najglasnejši je bil klopotec. Neusmiljeno je tolkel in nabijal. Svenšku se je zdelo, kakor da razbija prav pod oknom. »Le poslušaj, Svenšek,« se mu krohoče, »grodje se je začelo mehčati, lepo kaže, toča ni napravila mnogo škode, tudi peronospora ne. Si videl, kako lep je novi nasad? Grozdje je zdravo, če bo dovolj sonca, bo trgativ obilna. Toda kaj boš ti bral? Povej, kateri del si obdržal zase? Ej, ljubi moj Svenšek, ničesar ne boš bral, prav ničesar. Kako bo pokalo v preslicah, cvililo v vretenu in teklo po krnici! Vsi nekdanji tvoji sodi bodo polni. Morda bo nateklo šestnajst polovnjakov. Ali si že kdaj nabral toliko? Toda tvojega ne bo nič. In kakšno bo vino! Sladko in močno. Toda ti boš pil jabolčnik ali vodo. vino boš dobil samo na poskušnjo. Tako je, Martin, tako, Svenšek, ha-ha-ha! Nič ni tvojega, tvojega...«

Svenšek se je nemiren obračal, si tiščal ušesa, toda od zunaj se je krohotalo še strašneje: »Ha-ha-ha! Nič ni tvojega, Svenšek, nič tvojega, Martin...«

Vrglo ga je iz postelje. Z opotekajočimi koraki je poiskal obleko.

Tedaj se je oglašila njegova žena, ki že ves čas ni spala. »Za božjo voljo, Martin, kam hočeš?«

»Tega hudiča moram ubiti!«

Svenška je planila pokonci. »Koga, za Kristusovo voljo?«

»Že ves večer ropota in se mi smeje. Čuj!«

Svenška je že bila pri možu. V temi ga je ujela za roko in ga skušala spraviti nazaj v posteljo. »Martin, prosim te, ne hodi nikamor! Že tako nam je hudo.« A Svenšek se ji je iztrgal in tipal za čevlji. Svenška se je onemogla opotekla k peči in glasno zajokala.

»Kaj ti je?« se je Svenšek obregnil vanjo, vendar si ni obul čevljev, čeprav jih je našel. Brez moči je obsedel na postelji.

Od peči se je oglasilo tiho in proseče: »Martin, zakaj ne primeš več za delo? Pohajkuj se okoli hiše ali pa že sredi popoldneva odideš in te ni pozno v noč. In kakšen se vrneš! Martin, kaj bo iz tega?«

Svenška ni mogla več. Od tistega dne, ko je pretepel Tinča, ni imela mirne ure. Za vse je morala skrbeti sama, sicer delo ne bi bilo opravljeno ob času in kakor treba.

»Kaj bo iz tega?« se je zarežal Svenšek. »Nič ne bo, saj tudi nič ne more biti!«

»Kako moreš biti takšen?« se je spet oglasilo iz teme. »Nihče na Vinskem vrhu

nima takega gospoda. Saj si videl, kako je bilo zaradi češenj, in tudi zaradi jabolk je gospod sporočil, da jih lahko otroci jedo, kolikor hočejo. Gospa je dala dekleto toliko svojih oblek, da ni bilo treba nič kupiti. A ti se ne brigaš ne za vinograd, ne za sadovnjak.«

»Kaj meni ta dobrota,« se je trgalo iz Svenška. »Ne maram je! Če nimam drugega, še tega nočem! Tudi drugod bomo živeli!«

»Joj, Martin, ne govori tako! Ali si res slep, da ne vidiš, kako nam je tu in kako bi nam bilo drugod? Bog nas je hudo udaril, ko smo izgubili grunt, zdaj nas tepe še huje, ko izgublamo tebe.«

Glas Svenškove žene je postal močnejši od klopoteanja tam zunaj. Svenšek je molčal.

»Če nam ne bo nikoli huje, kakor nam je zdaj,« je nadaljevala Svenška pogumneje, »ne bo prehudo. Otroci bodo dorasli, zaslužili bodo nekaj, tudi midva si bova kaj prihranila, denar, ki nama je ostal, bo vrgel obresti, dodali bomo prihranke in si kupili kako malo reč, da bova vsaj na starost v svojem.«

Zunaj je veter sicer še zavijal, tudi klopotec ni utihnil, toda Svenšek je poslušal samo še svojo ženo in v srcu mu je postalo laže.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Čas čiščenja sadnega drevja se pričinja

Negovati obstoječe sadovnjake je prva naloga vsakega sadjarja. Vzoren sadjar skrbi za svoj sadovnjak, obdeluje zemljo, gnoji koreninam, obrezuje in čisti veje, zatira škodljivce in opravlja podobna dela. Mnogo pa je sadjarjev, ki ne delajo tako; njihovi sadovnjaki kažejo vse znake zaostalosti.

Današnji čas zahteva od nas, da zboljšamo pridelek sadja. Brez skrbnega negovanja sadnega drevja pa ne bomo izboljšali pridelka. Mnogi se ne zavedajo, kako resno in važno je negovanje sadnega drevja. Ne bomo izboljšali današnjega stanja, če k delu ne pristopimo skupno, množično.

Že več let pozivamo k organiziranemu čiščenju. Uspeh pa še ni popolnoma zadovoljiv. Treba bo še temeljiteje pristopiti k delu, ohraniti in zboljšati sadovnjake. Urejen sadovnjak je predpogoj za uspešno borbo proti vsem zajedalcem, posebno pa proti kaparju.

Sadno drevje je večletna plemenita rastlina, je živo bitje, za vsako storjeno uslugo zelo hvaležno. Za našo skrb nas v jeseni nagradi s sočnim in lepim sadjem. Nasprotno pa se nam vsaka storjena napaka maščuje mnoga leta. Vsakdo, ki gre v sadovnjak, mora iti z razumevanjem. Nekdo je prav umestno pripomnil, da pri čiščenju sadnega drevja ne smemo uporabljati izrazov kakor so to: sekati, posekati, odsekati itd.

Res je, kdor gre s sekuro v sadovnjak, ta ni sadjar. Ne bomo sekali, temveč obrezovali z noži in škarijami, žagali z žagami in žagami. Ničvredna drevesa tudi ne bomo posekali, temveč iskopali. Le pri izkopanju drevesu sme zapeti tudi sekira.

Stara drevesa, ki kažejo znake odmiranja, morajo čimprej izginiti. Prav tako tudi nerodovitna, če niso primerna za precepljevanje. Drevje, ki ostane v sa-

donjaku, moramo pravilno obrezati in očistiti. Razredčiti moramo pregoste veje, kajti te zmanjšajo kakovost in pridelek sadja. Tudi pregoste nasade izredčimo. Veje sosednih dreves naj se ne dotikajo, še manj pa naj segajo druga v drugo. Najbolj grajevredno pa je, da še mnogi sadjarji ne znajo odžagati drevesnih vej; po nepotrebnem zadajo rastlinam velike rane. Ne obrezujte vej tako, da se cepijo v deblo, ne delajte poševnih in velikih ran, ne puščajte vejnih strcljev, kateri se kasneje suše ali trohniijo! Delajte čim manjše rane, režite veje pravokotno na vejo (počez) in tik ob debelu, pazite, da se veja ne zalomi! Da to preprečite, žagajte dvakrat, prvič vejo na strcelj in potem strcelj. Preden popolnoma odžagate vejo, jo zarežite od nasprotne, to je spodnje strani. Vsako rano zagladite in zamažite.

Pri obrezovanju vej pazite na to, da oblikujete rast krone v širino in čim manj v višino. Krajšajte predvsem gornje veje voditeljice, manj pa spodnje.

Škropljenje izvajamo le v urejenem sadovnjaku. V interesu samih sadjarjev je, da v sadovnjakih ne gojijo drevja, ki tja ne spada, ki ne daje nobenih koristi, ampak dela senco in črpa hrano ostalim rast-

linam. Brez koristi je, če tako drevje obrezujemo in škropimo. S pravilnim redčenjem vej pred škropljenjem zmanjšamo stroške škropljenja za vsa naslednja leta, saj pa bo boljše kakovosti. Škropivo moramo vzeti v predpisani koncentraciji. Kdor štedi pri škropljenju in jemlje nezadosten odstotek škropiva, vara samega sebe. Tako škropivo škodljivcev ne bo uničilo, ves trud bo zaman.

Ena napaka je tudi tedaj, če drevo ne poškopimo zadostno. Posebno temeljito je treba poškopiti zunanje veje, in ne samo — kakor naši sadjarji radi delajo — debelejšje veje in deblo, ki je zaradi debele skorje proti kaparju itak odpornejše.

Škropljenje naj bo pravilno organizirano. Škropilnica mora potovati od drevesa do drevesa, od sadovnjaka do sadovnjaka, z njo pa naj dela vedno ena in ista oseba, ki škropljenje in škropilnico dobro pozna. Pravočasno moramo pripraviti vse, kar je za škropljenje potrebno, predvsem škropivo, olje, nadomestne dele pri škropilnici in podobno. Le tako bomo zmanjšali stroške škropljenja.

Umni sadjarji priključite se množičnemu čiščenju in tudi škropljenju, pomagajte z delom in nasveti!

Zanimivi poizkusi

Da daje redka setev na splošno boljše pridelke od goste, ni nič novega in v praksi vedno spet potrjeno. Vendar poskusi za ugotovitev najprilnejše gostote pri setvi žita, ki so jih delali v Herzbergu v Zapadni Nemčiji postavljajo naravnost v ozadje vse naše pojme o pravilni gostoti setve.

Rezultati triletnih poskusov z različno gostoto setve pri ovsu in pri ozimni rži prikazujejo naslednjo sliko:

	gostota setve	
	100 kg/ha	200 kg/ha
4-6 tednov po setvi:		
povprečna dolžina korenin	14 cm	9 cm
povprečna dolžina listov	12 cm	15 cm
Pri primerjavi 25 cm dolge vrste		
je ob žetvi bilo	12 rastlin	16 rastlin
s	25 klasi	20 klasi
in	52 zrna	38 zrna

v enem klasu.

Poročilo o teh poskusih pravi, da se je redka setev (100 kg/ha), v vseh primerih bolj obnesla od goste setve (200 kg/ha). Poskusi so bili napravljeni tako na težki,

kakor tudi na lahki peščenini in kameniti zemlji. Med poskusi so bile pri redki setvi tudi rastline, ki so imele od enega zrna rži po 30 razrastkov.

Sporodno s tem so preskušali tudi vpliv gnojenja z dušikom pri različni gostoti setve. Ob osnovnem gnojenju s 4 q tomatove žilindre in 3 q kalijeve soli so dali pri rži in dosegli pridelke (v q/ha):

gostota setve na ha:	80-100 kg	160 kg	200 kg
30 kg čistega dušika	29.75 q	28.00 q	25.00 q
50 kg čistega dušika	38.69 q	35.35 q	33.35 q
60 kg čistega dušika	39.32 q	37.54 q	35.75 q
pri rži in dosegli pridelke (v q/ha):			
40 kg čistega dušika	31.59 q	31.59 q	26.10 q
60 kg čistega dušika	39.33 q	37.54 q	35.75 q

Praktični rezultat teh poskusov bi se glasil: Če izdam n. pr. za seme ovsna namesto 600.— šil. na hektar samo 300.— šil., za ostalih 300 šil. pa kupim nitramoncal in ga potrosim v obrok, bom imel za 1.322 šil. več donosa, kakor če bi posejal za 600.— šil. ovsna in k temu še dokupil za ca. 300 šil. nitramoncala.

Po „Deutsche landwirtschaftliche Presse“

Manjkajoče apno pa jim nadomestimo s klajnim apnom, z drobljenimi jajčnimi lupinami ali z zmletimi kostmi.

Prav zaradi tega je treba v kmečkem obratu ločiti kokošjo krmo na leto (210 dni) in na zimsko krmo (155 dni). V odgovor na Vaše vprašanje navajamo tri primere dnevnih obrokov (ki so preračunani na eno kokoš). V vseh treh primerih naj dobi kokoš na dan 40-50 gramov trdega zrnja (slabše pšenice, ječmena, ovsna koruze ali prosa). Eno tretjino te trde krme je priporočljivo pokladati za jutranje krmljenje in dve tretjini za večer- no krmljenje. K tej trdi krmi pa kot mehko krmo lahko pokladate še (v gramih):

1. primer (brez krompirja in posnetega mleka):

	poleti	pozimi
otrobov	15	15
koruznega zdroba	20	28
ječmenovega zdroba	5	6
lucernine ali deteljne	—	3
moke oz. drobirja	—	3
kvasa ali oljnih tropin	—	3
ribje moke	—	2
klajnega apna	—	2
oglja	—	1

2. primer (brez posnetega mleka):
toplega kuhanega krompirja — 50
otrobov ali krmilne moke — 20
lucernine moke ali drobirja — 10
ribje moke — 10

3. primer (s posnetim mlekom):
toplega kuhanega krompirja — 60
otrobov ali krmilne moke — 20
lucernine moke ali drobirja — 10
posnetega mleka — ca. 1/8 l

Mehko krmo pokladamo mešano v obliki žgancev, mleko pa dajemo kot pijačo. Pri zimskem krmljenju je posebno važno, da dobijo kokoši tudi še dovolj sveže pitne vode ter krme, ki je bogata z vitamini (odpadki solate in zelja, krmna pesa, korenje in vzklit oves). Tako sestavljeni obroki krme, topel in svetel kurnik, kjer gori že v zgodnjih jutranjih in tudi še poznih večernih urah električna luč, so predpogoj za dobro nesnost kokoši v zimskem času, ko so jajca najdražja.

PRAVNE ZADEVE

V PRIMERIH

Pomen zastavne pravice v zemljiški knjigi

I.

Če bi vedel, da mi o pravem času vrneš, ti že posodim — pravi Merlin sosedu Trpinu, le-ta ga pa miri rekoč: »Saj imam dva poroka, posestnika Mravljaka in Čemerja, ki jih poznaš, da sta dobra.«

»Ze res,« odvrne Merlin, »ravno ta dva bi nerad tožil, če bi prišel ti v škripce.«

»No pa se vknjiži, kar sem ti itak že ponudil.« nadaljuje Trpin, »saj je na prvem mestu vknjiženih samo 40.000, posestvo pa je vendar vredno 120.000; potem pa je samo še užitek očeta.«

»Ravno to me moti,« odgovori Merlin, »ker se posestva na dražbi vedno cenijo, včasih pa tudi kupcev ni; tedaj bi moral sam kupiti, pa bi mi bilo odveč. Na drugi strani pa se užitinske pravice sem ter tja visoko cenijo, ker je mnogokrat v preužitkarskih pogodbah toliko zapisanega, da mladi gospodar tega ne zmore več, če na primer cene poskočijo. In če pridejo prej še zaostali davki in kake druge pristojbine na vrsto, ki jih ni treba zapisati v zemljiško knjigo, je treba vse to prej premisliti in preračunati, da sam veš, kaj zmoreš in kaj ne. Tebi ni prijetno priti v težave, meni pa še manj, da bi tebe gonil z domačije.«

»Hvala ti, Merlin, za odkrite besede! Vse to pa sem z očetom že sam preračunal in bo oče podpisal prednostno izjavo, da prideš ti takoj na drugo mesto. Posojilo mi boš pa več neslo kakor bodo znašale obresti!« — konča Trpin.

Tako je bila stvar urejena s tem, da Trpin pred sodnijo podpiše dolžno pismo z dovoljenjem vknjižbe v zemljiški knjigi in da tudi poroki podpišejo kot poroki in skupni plačniki, »kajti tako« — je še poudaril Merlin — »bodo tudi poroki vedeli, da morajo paziti na njih dolg skupno z dolžnikom.«

Četudi je posojilna terjatev ali kaka druga obveznost, pri kateri tečejo obresti, zavarovana (s poroki in vknjižbo), nevarnosti vendar še ni povsem konec. Vzemi- mo naslednji primer:

Upnik je bil poleg tega, da se vknjiži na drugo mesto, zadovoljen, da dobi na primer štiriodstotne obresti, kakršne tudi sam plačuje, če si kdaj kaj izposodi. Na štiriodstotne obresti se glasi tudi dolžno pismo. Naenkrat pa povišajo banke obrestno mero, ki lahko spleza navzgor celo do 12%. Hočeš, nočeš, mora tudi upnik povišati svojemu dolžniku obresti, zlasti še, ker mu jih je že več ko tri leta na dolgu. Več mesecev poteče, ko se z dolžnikom o tem razgovarja, da je dolžnik končno pripravljen dovoliti, da se vpišejo v zemljiško knjigo še povišane obresti in čez tri leta stare obresti z obrestmi od teh ter da se s tem spremeni prvi vpis. Medtem pa se je vknjižil še neki tretji upnik z visoko vsoto. Dolžnik je namreč začel špekulirati na novo, moderno, pač pa drago žago in novi upnik, ki je za to posodil veliko vsoto, si je mislil, da bo, če dolžnik opeša, posestvo in žago na dražbi prav poceni kupil. Tako se tudi zgodi! Dolžnik zaradi prenevarne špekulacije zgubi posestvo in žago. Ker pa je novi upnik prej prišel v zemljiško knjigo kakor na drugem mestu vknjiženi upnik s povišanimi in zaostalimi obrestmi, je leta pri razdelitvi izkupička na dražbi dobil — razen posojila nazaj — samo 4% obresti za tri leta, ne pa za naprej, čeravno jih je dal vknjižiti po novi meri. Na ta način je pridobil novi upnik, ki bi sicer dobil toliko manj, če bi bil oni prišel v zemljiško knjigo vsaj pol ure pred njim, ker se tam vsaka vloga natančno zaznamuje, ob katerem času je prišla v ta urad.

Če pa zemljišče dolžnika še ni vpisano v zemljiški knjigi ali če gre za neko stavbo, ki stoji na tuji zemlji in ni namenjena, da tam ostane (dosti je dandanes že takih stavb, kakor na primer montažne hiše iz lesovine itd.) — kaj tedaj? O tem res važnem vprašanju se bomo pomenili prihodnjič.

Na podlagi zgornjih mer si celotno potrebo krme za Vaših 12 kokoši lahko izračunate. Če pomnožite dnevni obrok trde krme 40 gr. z 12 in s 365, dobite 17.5 kg. Podobne račune napravite tudi za mehko krmo.

Pismo kmečki mladini

Krmimo pozimi ptice kmetovalčeve pomočnice

Mnogi kmetovalci se sploh ne zavedajo koristi, s katerimi jim služijo ptice, najsi bo na njivi, v sadovnjaku ali gozdu. Pozabijo na te svoje dobrotnice pozimi, kadar trpijo in umirajo od lakote. Dognali so, da ena sinica pozimi pozablja povprečno 20.000 metuljevih jajc, ki prezimujejo na vejah. Pol toliko gosenic pa je v stanu obžreti liste enega drevesa do golega. Koliko denarja nam te ptice lahko prihranijo na dragih škroplilih!

Ne smemo dovoliti, da bi lakota uničevala koristne ptice. Zato jih krmimo pozimi, kadar pokriva zemljo debel sneg ali pa je drevje pokrito z ledom ali ivjem. Sinica takrat, ko so razpokline v lubju, kjer prezimujejo škodljivci, pokrite z ledom ali ivjem, ne more dobiti hrane in že v 24 urah pogine od lakote. Če jih krmimo, prav posebno, kadar je led, sneg in ivje na drevesih, rešimo te ptice, da bodo v dovoljenem številu kos našim sovražnikom — škodljivcem sadnega drevja. Obenem pa jih s tem privabimo na določena mesta, na primer v sadovnjak, kjer bodo ostale v polletnem času.

Krmiti moramo pravilno. Dajati jim moramo prikladno hrano, vendar jih ne smemo razvaditi. Kljub temu, da so žužko — odnosno mesojede, sinice ni treba krmiti z mesno hrano (s koščki mesa ali slanine). Navadile bi se na mesno hrano ter ne bi hotele več brskati po lubju in tako uničevati škodljivce, ki se tam skrivajo in prezimujejo. To so zlasti ličinke jabolčnega zavijača, jabolčni cvetožer in jajčeca metuljev, ki so prilepljena na vejah. Ker pa so sinice, brglezi, kraljiček, plezavček in žolne izraziti žužkojedi, jim moramo nuditi tisto hrano, ki jim bo še najbolj nadomestila mesno (žuželjke). To je konoplino in vsako seme, ki vsebuje olje ali masti, kakor sončnice, koruza in oves. Nekaj tega dajmo tudi v razdrobljenem stanju. Odpadke od mlačve in plevelna semena zboljšajo samo ptice semenojede: škinkavci, vrabci, strnadi, ne pa žužkojede. Svež črn kruh je za ptice lahko nevaren, ker se navzame vlage in se pokvari.

Vsa hrana mora biti popolnoma suha. Zato morajo tudi krmilnice biti tako zagrajene, da dež in sneg ne moreta do hrane. Najbolje je zmešati ta krmila z raztopljenim lojem. Loj varuje semena in ostala hraniva, da se ne pokvari, obenem pa da pticem potrebno toploto.

VI VPRAŠATE MI ODGOVARJAMO

Vprašanje:

Koliko krme na leto je potrebne za 12 kokoši?

A. O.-Horce

Odgovor:

Kokoši krmimo poleti nekoliko drugače kakor pozimi. Zaradi „paše“, kjer pobirajo kokoši razno zrnje, odpadke in mrčes, poleti ne potrebujejo samo manj krme kakor pozimi, temveč je tudi sestav krme drugačen. Poleti kokoši same poiščejo v travi, senenem zdrobu in v mrčesu potrebne rastlinske in živalske beljakovine in končno tudi apno. Pozimi pa, ko jim sneg onemogoča „pašo“, jim je te beljakovine treba nuditi z lucernino ali deteljno moko (drobir), oljnimi tropinami ali krmilnim kvasom, ribjo moko ali posnetim mlekom.

Slovenska kmečka zveza sporoča:

Krajevna kmečka posvetovanja Slovenske kmečke zveze o krajevnih kmečkogospodarskih organizacijskih in upravnih vprašanjih kakor tudi o vprašanjih splošno kmetijskega in agrarnopolitičnega značaja, ki nudijo udeležencem priložnost, da dobijo konkretna pojasnila in navodila na vprašanja vsakdanjega gospodarskega življenja, bodo še:

za PODRAVLJE

danes, 3. decembra 1954, ob 19. uri v kmetijski šoli

za GOZDANJE

7. dec. 1954 ob 15. uri pri Župku v Vabrnici vesi

za RADISJE

8. dec. 1954 ob 10. uri pri Mežnarju. Kmetovalci, udeležite se teh posvetovanj v čimvečjem številu.

Moške flanel - srajce	šil. 49.—
Moške barhantaste spodnje hlače	šil. 33.—
Moške krznene spodnje hlače	šil. 34.—
Moške svilene srajce	šil. 34.—
Moške dokolenke	šil. 9.80
Moške sokne	šil. 6.80

v **Warenhaus**
BRUNNER
CELOVEC - KLAGENFURT

Plasči, obleke v ogromi izbiri

Ženske svilene nogavice	šil. 13.—
Ženske rip-garniture	šil. 16.50
Ženske hlače z okrajci	šil. 12.60
Ženske flanel - spalne srajce	šil. 55.—
Ženske jutranje halje	šil. 105.—
Ženske obleke	šil. 98.—

Franc Fleischmann

podjetje za kritje streh, stavbeno
kleparstvo, eternit - skril - veleplošče
valoviti eternit

CELOVEC

August - Jaksch - Straße 1 in 2

Telefon 23-41

Primerna
božična darila
pri

Kobler & Co.

URE — NAKIT — OPTIKA

Beljak — Villach, Kirchenplatz 4

Obnova zgradbe slovenske kmetijske šole v Podravljah

Za drugo šolsko leto slovenske kmetijske šole v Podravljah so smotrno in primerno obnovili ter prenovili šolsko zgradbo. V prvem nadstropju je z vsem komfortom opremljen internat za učence, v pritličju pa so povečali kuhinjo in jedilnico. Poleg tega so napeljali elektriko, uvedli centralno kurjavo in sodobno opremili sanitarne naprave. V glavnem so obnovili strop in streho.

Podjetja, katera so bila pri gradnji in dobavi materiala ter opreme udeležena, so k izvedbi načrta, ki ga je izdelal arhitekt Janez Oswald, doprinesla svoje najboljše. Gradbena dela je solidno in v zadovoljstvo izvedla gradbena tvrdka Rinagel-Moser, tesarska dela, krov in pode je precizno oskrbel tesarski mojster Franci Gas-

ser, gradbena mizarska dela sta oskrbela mizarska mojstra Anderwald iz Venberka in Kofler iz Št. Jakoba. Pri krovu je bila udeležena tvrdka Fleischmann, navadna mizarska dela je oskrbel mojster Schelander, opremo kuhinje je dobavil Egger, štedilnik pa podjetje Hans Wernig v Celovcu. Moderne sanitarne naprave je oskrbelo podjetje Hans Harlander in sinovi, električno napeljavo pa tvrdka Schilcher iz Wolfsberga. Pečarska dela je izvedla tvrdka Büttinghaus, ključavničarska dela, ograje in lučne naprave pa podjetje Hans Wunderle. Kamnite stopnice je zgradilo podjetje Bulfon, izolacije in centralno kurjavo pa podjetje Rauberger v Beljaku. Slikarska in pleskarska dela je izvedla tvrdka Kirchheimer iz Vrbe.

Kirchheimer Jakob sen.

pleskarski in slikarski mojster

Vrba

BÄCKERTEICHSTRASSE 208
TELEFON 664

Kirchheimer Jakob jun.

pleskarski in slikarski mojster

Žoprače 26, pri Logivasi
TELEFON 664

Tudi to moderno kuhinjo je opremila naša tvrdka

Poslužite se tudi vi našega nasveta za gospodinjstvo ekonomijo

gospodrske štedilnike
štedilnike s centralno kurjavo,
kakor za ureditev vele-kuhinj

Hans Wernig

CELOVEC — KLAGENFURT
Paulitschgasse 13

Josef Pötl

CELOVEC

Karfreitstrasse 12 — Lindmannskygasse 13
tel. 17-81

steklo-porcelan, kamenina-keramika,
kuhinjska posoda, zasteklitve stavb
in portalov, ogledala in steklo za okna

Stavbni
in strojni ključavničar

Hans Wunderle

CELOVEC
Ferd. Seelandstrasse 16
tel. 56-00

Gradbeno podjetje
Mestni gradbeni mojster

Alois Rinagel

in dipl. ing. **Rudolf Moser**

CELOVEC, Rosentalerstrasse 17 — tel. 16-28

Mizarstvo

KOFLER JOŽE

Št. Peter pri Št. Jakobu v Rožu

se priporoča za vsa strokovna mizarska dela

POREČE
TELEFON 224

H. HARLANDER & SINOV

centralne kurilne in sanitetne naprave

CELOVEC
VILLACHERSTRASSE 1
TELEFON 26-62

RADIO LJUBLJANA

Dobro jutro, dragi poslušalci! — 7.30 Gospodinjinski nasveti — 11.00 Radijski koledar — 12.00 Kmetijski nasveti — 12.45 Zabavna glasba — 15.15 Lahka glasba — 16.10 Utrinki iz literature — 16.30 Zeleli ste — poslušajte! — 19.00 Radijski dnevnik — 23.00 Oddaja za tujino.

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00 in 22.00.

Sobota, 4. december:

6.35 Vaški kvintet — 12.10 Pisan spored domačih napevov — 13.00 Okno v svet — 15.40 Slovenska narodna glasba — 17.10 Glasbene uganke — 18.15 Otroške pesmi — 18.30 Iz znanosti in tehnika — 20.00 Pisan sobotni večer.

Nedelja, 5. december:

8.00 O športu in športnikih — 8.15 Domače pesmi — 9.00 Otroška predstava: Trije hlapci — 10.00 Družinski pogovori — 13.00 Pol ure za našo vas — 13.30 Zeleli ste — poslušajte! — 15.30 Presihajoče jezero — 18.00 Radijska igra — 20.00 60 minut vedre glasbe iz Radija Beograd — 21.15 Večerni operni koncert.

Ponedeljek, 6. december:

11.45 Slovenske zborovske in solistične skladbe — 13.00 Nove knjige — 14.00 Glasbeni leksikon — 18.00 Radijska univerza — 18.30 Zdravstveni nasveti — 20.00 Zunanje-politični feljton.

RADIO PROGRAM

Torek, 7. december:

6.35 Slovenske narodne pesmi — 11.15 Cibanom dober dan — 12.10 20 minut z veselimimi godci — 14.00 Za mlade pevce in godce — 18.10 Umetne in narodne pesmi — 18.30 Športni tednik — 20.10 Filmske melodije.

Sreda, 8. december:

13.00 Jezikovni pogovori — 13.15 Melodije za razvedrilo — 18.00 Ljudje med seboj — 18.15 Glasbeni mozaik — 20.00 „Analfabet“, radijska opera.

Četrtek, 9. december:

6.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 11.15 Za pionirje — 12.10 Igra godba na pihala Ljubljanske garnizije — 14.00 Student-ska tribuna — 18.00 Okno v svet — 18.30 Modni kotiček — 20.15 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Nobelov nagradjenec Hemingway.

Petek, 10. december:

6.35 Pisan spored narodnih pesmi — 13.15 Melodije za razvedrilo — 14.00 Kaj o Indijancih — 15.45 Iz sodobnih oper — 18.10 Narodne pesmi — 18.45 15 minut z Avgustom Stankom — 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled — 21.00 Oddaja o morju in pomorčakih.

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 6.00 Glasbeni pozdrav — 9.00 Pozdrav nate — 10.00 Roman za ženo — 10.15 Šolska oddaja — 10.45 Mali koncert — 11.00 Šolska oddaja — 11.45 Za podeželsko ljudstvo — 12.02 Pestro namešano — 13.55 Slovenska oddaja — 14.25 Specialno za vas — 15.00 Šolska oddaja — Kulturne vesti — 17.30 Popoldanski koncert.

Poročila dnevno: 5.49, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 19.45, 22.00 00.00.

Sobota, 4. december:

9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca — 14.35 Pozdrav nate — 16.20 Prvovrstni izbor: program po željah poslušalcev — 17.45 V kaplični kopeli — 18.30 Zborovske pesmi — 20.15 „Gordijski voz“, glasbena komedija.

Nedelja, 5. december:

7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo — 9.00 Vesele note — 10.00 Maša — 11.30 Domači koledar za mesec december — 13.45 Lovska ura — 14.30 Otroška ura: danes pride Miklavž — 15.00 Pozdrav nate — 18.30 Nedeljski šport — 19.20 Adventna glasba — 20.00 Kramljanje mesca — 20.45 Črpalka za veselje.

Ponedeljek, 6. december:

10.10 Vsi pomagamo — 14.05 Za našo vas — 16.30 Herbert Seiter igra — 18.45 Okno v svet — 19.15 Madžarska rapsodija — 20.50 Glasba in sreča v ponedeljek zvečer.

Torek, 7. december:

8.45 Zdravniško predavanje — 14.05 Zdravniški vedež. Kulturne vesti — 15.30 Vi-tezi ceste — 18.00 Radio-nasveti — 19.15 Velika šansa — 20.00 „Snubaška obleka“, vesela opera.

Sreda, 8. december:

7.00 Zvočna igra: Legenda o svetih Višar-jah — 9.00 Vesele note — 10.00 Maša — 14.30 Otroška ura: Legende — 18.45 Zborov-ska glasba — 19.00 Lepe melodije — 19.45 Mednarodni šport — 20.40 Simfonična ro-mantika.

Četrtek, 9. december:

8.45 Avstrijci v inozemstvu — 14.05 Harmoniko igra R. Piliš — 15.45 Eva na razpot-ju — 16.30 Dobro zabavo! — 18.45 Kmečka oddaja — 19.30 Philips-revija — 20.05 Pri nas doma — 20.45 Zvezde in glasovi.

Petek, 10. december:

14.05 Za naše male poslušalce — 15.30 Hainz Sandauer igra — 15.45 Otroška ura — 16.30 Frankie Laine poje — 17.25 En teden deželne politike — 18.45 Lovske zgodbe — 19.15 Zgrabi srečo — 21.25 Moderna zabav-na glasba.

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov Klagenfurt, 2, Postschließfach 17.